

VOORWOORD	2
1 INLEIDING EN SYNTHESE	3
2 DEMOGRAFISCHE CONTEXT	9
2.1 Totale bevolking	9
2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht	10
2.3 Huishoudens	12
2.4 Multiculturaliteit	15
3 SOCIO-ECONOMISCHE KENMERKEN	17
3.1 Socio-economische status van de bevolking	17
3.2 Arbeidsmarkt	19
3.3 Inkomen en inkomensbron	21
4 GEZONDHEID	30
4.1 Algemene gezondheidstoestand	30
4.2 Gezondheid van de jonge kinderen	33
5 OPLEIDING	38
5.1 Schoolgaande bevolking in kleuteronderwijs	38
5.2 Schoolgaande bevolking in leerplichtonderwijs	39
5.3 Onderwijsritme in leerplichtonderwijs	40
6 HUISVESTING EN LEEFOMGEVING	41
7 WOORDENLIJST	42
COLOFON	47

Fiche n°6

Gemeente Evere

Editie 2/2010

COMMISSION
COMMUNAUTAIRE FRANÇAISE
– COHÉSION SOCIALE

OBSERVATORIUM VOOR
GEZONDHEID EN WELZIJN
VAN BRUSSEL-HOOFDSTAD
– GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

UNIVERSITÉ LIBRE DE
BRUXELLES – IGEAT

VOORWOORD

Dit document is fiche nr.6-Evere van de “*Gemeentelijke analysefiches voor de lokale statistieken in het Brussels Gewest*”.

Het is de bedoeling van deze fiches aan beleidsmakers en lokale actoren een eenvoudig instrument aan te bieden om inzicht te krijgen in bepaalde kenmerken van de bevolking waarmee zij werken en hen te helpen bij het uitstippelen van hun strategieën.

In het kader van haar decreet inzake sociale cohesie heeft de Franse Gemeenschapscommissie (**COCOF**) een instrument besteld dat de problemen en behoeften van de Brusselse gemeenten op het vlak van sociale cohesie statistisch benadert. Deze statistieken werden samengelegd met de ervaringen van de actoren op het terrein. In het instrument worden vergelijkingen gemaakt tussen de gemeenten (per statistische buurten) en tussen de gemeenten en het Gewest.

De documenten van dit instrument werden samengesteld door het Institut de Gestion de l'Environnement et de l'Aménagement du Territoire van de Université Libre de Bruxelles (**ULB-IGEAT**) in samenwerking met het **Observatorium voor Gezondheid en Welzijn**. Deze inventarisatie werd voorgelegd tijdens de verschillende lokale overlegmomenten en vergeleken met de ervaringen van de actoren op het terrein om zo behoeften en problemen aan het licht te brengen die niet in de statistische inventarisatie vermeld zijn. Deze analyse ondersteunde de lokale coördinatie op gemeentelijk niveau, met het oog op de voorbereiding van het nieuwe vijfjarenplan 2011-2015.

Gezien de fiches ook interessant zijn voor het grote publiek, heeft het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn de 19 gemeentelijke fiches vertaald.

Eigenlijk gaat het om een actualisering en verdere uitwerking van de gemeentelijke fiches van het Observatorium met de welzijns- en gezondheidsstatistieken per gemeente.

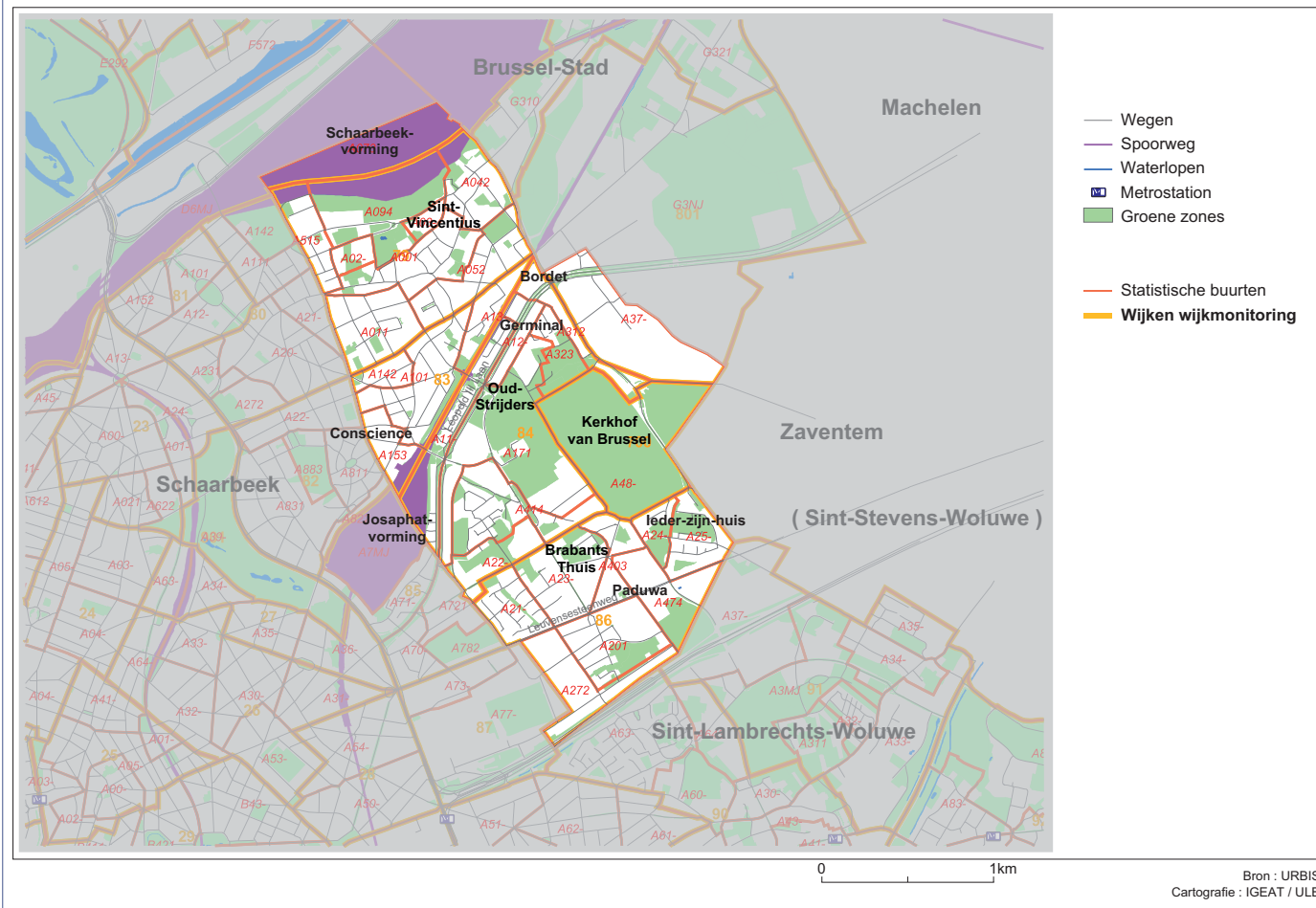
Verder zijn ook huisvestings- en onderwijsindicatoren (met cijfers van de Vlaamse en van de Franse Gemeenschap) opgenomen. In het kader van de opdracht van de COCOF werd bovendien ook een fiche voor het Gewest opgesteld, een handleiding die de lokale actoren helpt bij de interpretatie van de gegevens over hun gemeente en een derde en laatste document “bronnen en referenties” dat gebruikers begeleidt bij hun persoonlijk opzoekwerk in de basiscijfergegevens. Deze documenten werden echter niet vertaald.

Deze fiches vormen een aanvulling op de rapporten van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (“Welzijns- en gezondheidsatlas van Brussel-Hoofdstad”, “Jaarlijkse welzijnsbarometer”, “Gezondheidsindicatoren van het Brussels Gewest”, ...) die gratis geraadpleegd en gedownload kunnen worden op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (www.observatbru.be) en op de instrumenten ontwikkeld door het **BISA (Wijkmonitoring)**, Statistische indicatoren, Conjunctuurbarometer). De bespreking bij de hier voorgestelde gegevens is dan ook tot het strikte minimum beperkt. Wij nodigen u uit om deze documenten te lezen indien u meer uitleg wenst.

De cijfers voor Evere worden vergeleken met de gemiddelde waarde voor het Brussels Gewest, ofwel met de hoogste en laagste waarden voor de verschillende gemeenten. Met “Gewest” of “Brussels Gewest” bedoelen we het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (19 gemeenten).

I. INLEIDING EN SYNTHESE

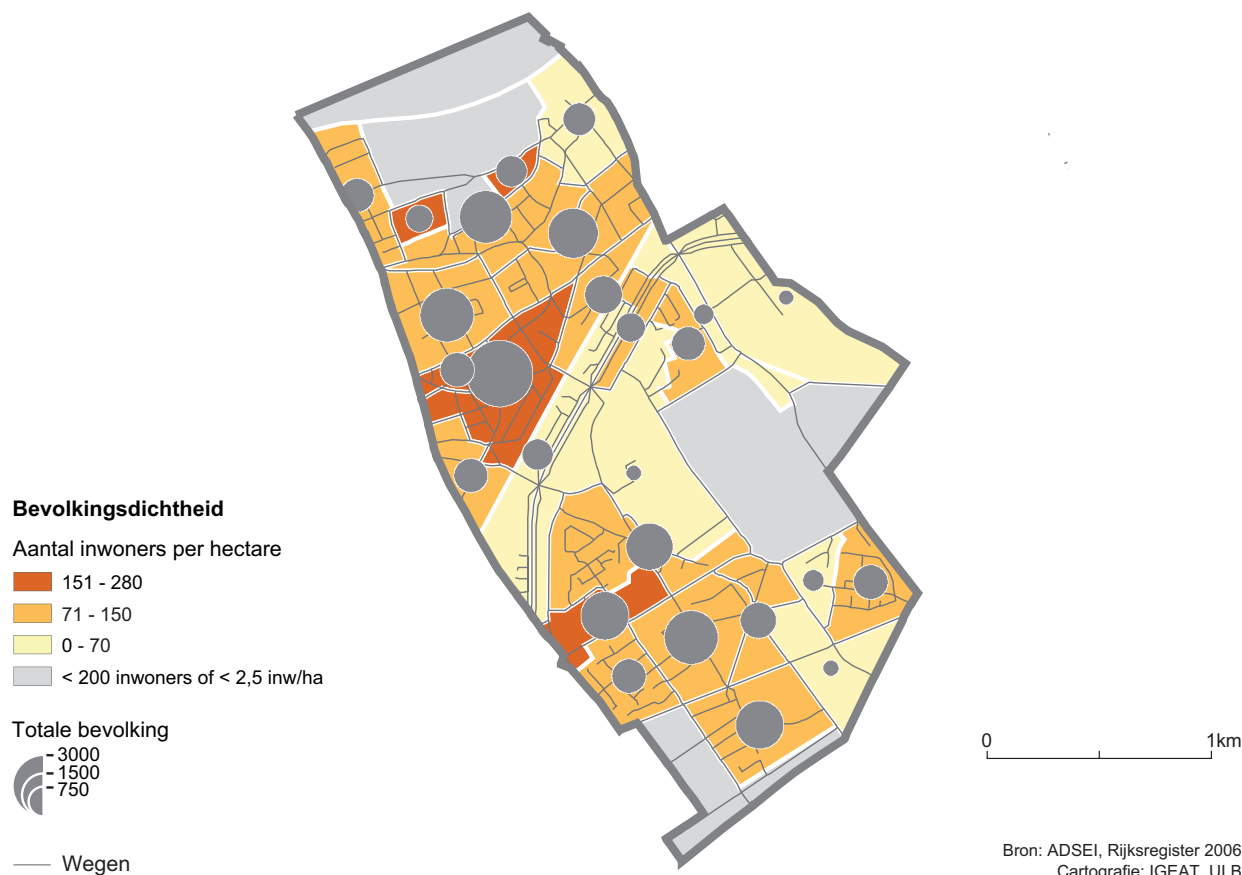
Kaart 1: Referentiekaart van Evere.

Deze referentiekaart geeft weer hoe de gemeente wordt opgedeeld wanneer infragemeentelijke statistieken worden voorgesteld. De statistische buurten zijn op de kaart afgebakend in het rood. Hun identificatienummer bestaat uit een prefix (21006 voor Evere) en een achterevoegsel, ook in het rood aangeduid op de kaart (A00-, A011-, ...). De codes, benamingen, bevolkingsgroepen en -dichtheid van elke buurt zijn opgenomen in een lijst en op een kaart die geraadpleegd kan worden op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

De wijken van de **Wijkmonitoring** zijn afgebakend in het oranje, hun nummers zijn eveneens in het oranje weergegeven op de kaart. Het betreft aggregaten van statistische buurten, maar de grenzen van deze wijken vallen niet altijd samen met de gemeentegrenzen. Zij kunnen namelijk verschillende gemeenten overlappen, zoals hier het geval is met wijk "18" dicht bij de bedrijvenzone en de zetel van de NATO in het noorden van de gemeente. De wijken alsook de statistische buurten waaruit ze bestaan zijn eveneens opgenomen in een lijst beschikbaar op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

Kaart 2: Bevolkingsspreiding van Evere op 01/01/2006.

In Evere woont 3,3 % van de bevolking van het Brussels Gewest. De gemeente ligt in het noordoosten van het Gewest en grenst aan Sint-Lambrechts-Woluwe (met de autosnelweg naar Luik als grens), Schaarbeek, Haren (Brussel-Stad) en, in de rand, Sint-Stevens-Woluwe. De gemeente wordt doorkruist door de Leuvensesteenweg, de Leopold III-laan die naar de luchthaven leidt en de Haachtsesteenweg. In het interbellum waren enkel de dorpskern gelegen in het noorden van de gemeente, in laag-Evere langs de Haachtsesteenweg, en enkele stukken langs

de Leuvensesteenweg in het zuiden verstedelijkt. Het grootste deel van de stedelijke ontwikkeling heeft zich recent voltrokken, in de typische naoorlogse bouwtrant: rijwoningen (bel-etagewoningen⁽¹⁾), met daartussen kleine opbrengstgebouwen (bijvoorbeeld in de wijk rond het gemeentehuis), tweewoonsten en grote, hoge appartementsgebouwen, soms in de vorm van

(1) Zie woordenlijst.

grote functionalistische complexen (Leopold III-laan, Ieder Zijn Huis). Evere is voornamelijk een residentiële gemeente en telt momenteel een van de hoogste aantallen sociale woningen van het Brussels Gewest. Het betreft hier niet zozeer tuinvijken, waarvan de meeste na de Tweede Wereldoorlog zijn gebouwd, maar veeleer flatgebouwen die zich in enkele wijken concentreren: Ieder Zijn Huis, Germinal, Gibet, Brabants Thuis. Parallel met de verstedelijking begint de bevolking pas aan het begin van de 20ste eeuw te groeien. De bevolking neemt sterk toe, vooral na de Tweede Wereldoorlog, tot in 1985, waar ze een piek van meer dan 30 000 inwoners bereikt. Na een lichte daling in het begin van de jaren 1990 is de bevolking opnieuw toegenomen. Op 1 januari 2008 telt Evere 34 727 inwoners. De gemeente is niet overal dichtbevolkt. Talrijke ruimten zijn immers bestemd voor economische en administratieve functies. In het noorden ligt een deel van het Vormingsstation op het gemeentelijke grondgebied. De ruimte die in de jaren vijftig is vrijgekomen door de verhuizing van de luchthaven naar Zaventem is ingenomen door bedrijventerreinen en de NAVO-zetel. Het centrum van de gemeente is veel minder dichtbevolkt, door de bedrijven rond Bordet, het kerkhof van Brussel-Stad en de sportinfrastructuur van de onderwijsinstellingen.

De **bevolking** van Evere is relatief oud, maar het aandeel jongeren stijgt iets sneller in Evere dan in het Gewest en we zien een iets lager aandeel hoogbejaarden (ouder dan 80 jaar). Er wonen veel koppels van wie de kinderen het ouderlijke huis hebben verlaten, wat zich vertaalt in een “plaatselijke” veroudering van de bevolking. Hoewel het aandeel van de actieve bevolking iets lager ligt in vergelijking met het Gewest, verschilt het aandeel jongeren onder de 20 jaar niet veel van het gewestelijke gemiddelde. Dit vertaalt zich in de aanzienlijke aanwezigheid van gezinnen met kinderen waaronder eenoudergezinnen (het grootste aandeel van het Gewest). De oververtegenwoordiging wordt gestimuleerd door het grote aanbod sociale woningen. Evere telt daarentegen verhoudingsgewijs minder eenpersoonshuishoudens. Het aandeel grote gezinnen ligt in de lijn van het gewestelijke gemiddelde, hoewel dit veel groter is in bepaalde wijken met sociale woningen.

Het merendeel van de bevolking heeft de Belgische **nationaliteit** (81 %) of is afkomstig uit de Europese Unie. Onderdanen uit landen die recent tot de EU zijn getreden en uit Europese

landen die niet tot de EU behoren, zijn verhoudingsgewijs het meest vertegenwoordigd onder de Europeanen. Het aandeel buitenlanders uit Sub-Saharaans Afrika ligt duidelijk boven het gewestelijke gemiddelde. Het aandeel buitenlanders uit de Maghreblanden ligt dan weer duidelijk onder het gewestelijke gemiddelde, wat het relatief recente karakter van de immigratie weerspiegelt. Het aandeel Turken ligt duidelijk boven het gewestelijke gemiddelde en is waarschijnlijk het gevolg van een lichte verschuiving vanuit hun historische pool Schaarbeek en Sint-Joost.

Gelegen in de tweede noordoostelijke kroon⁽²⁾, wordt de gemeente Evere gekenmerkt door een **sociaaleconomisch middenklasseprofiel**. Dit vertaalt zich in een gemiddeld belastbaar inkomen in de buurt van het gewestelijke gemiddelde, zelfs al zijn er verschillen tussen de wijken. Dit is duidelijk minder hoog in de wijken met sociale woningen. De **activiteitsgraad** is hoog voor alle leeftijden, een kenmerk van de middenklasse, waar vrouwen veel vaker aanwezig zijn op de arbeidsmarkt, zodat het huishouden over twee inkomens beschikt. In Evere maken bedienden uit de privésector of de openbare sector het leeuwendeel van de werknemers uit. Zelfstandigen en bedrijfsleiders zijn aanzienlijk ondervertegenwoordigd, terwijl het aandeel arbeiders in de buurt van het gewestelijke gemiddelde ligt. De gemeentelijke **werkloosheid** ligt lager dan het gewestelijke gemiddelde, hoewel de sociale woonwijken veel werkzoekenden tellen. De activiteitsgraad bij jongeren ligt boven het gewestelijke gemiddelde. Dit is een teken dat ze vroeger op de arbeidsmarkt terechtkomen als gevolg van doorgaans korte studies, wat zich enkel bij jonge mannen vertaalt in een werkloosheidsgraad die iets boven het gewestelijke gemiddelde ligt. Toch zijn in Evere doorgaans meer ouderen en vrouwen werkloos. Het aandeel van de bevolking dat moet rondkomen met een minimuminkomen of met een vervangingsinkomen is lager in Evere dan in het Gewest. Deze hulp is minder specifiek bedoeld voor ouderen, hoewel ze talrijk zijn in de gemeente. Dit houdt in dat de zeer kwetsbare bevolking tevens zeer gediversifieerd is.

(2) Zie woordenlijst.

De subjectieve **gezondheid** van de inwoners is minder goed dan het gewestelijke gemiddelde, en dit voor bejaarde mannen en vrouwen. De bevolking is oud en er is relatief veel sterfte. Wanneer men rekening houdt met de invloed van de leeftijd, ligt het **sterftecijfer**⁽³⁾ echter niet veel hoger dan in het Gewest. Enkel sterfgevallen door cardiovasculaire aandoeningen bij vrouwen komen aanzienlijk vaker voor. Aangezien de bevolking in Evere relatief oud is en de jongvolwassenen bijgevolg verhoudingsgewijs minder talrijk zijn, ligt het **geboortecijfer**⁽⁴⁾ onder het gewestelijke gemiddelde. We zien de laatste jaren echter een stijgende tendens. We zien dat Evere, vergeleken met het gewestelijke gemiddelde meer alleenstaande jonge moeders telt.

Jongeren die in Evere wonen, volgen verhoudingsgewijs vaker technisch secundair **onderwijs**. Toch wijkt het aandeel jongeren dat algemeen secundair onderwijs volgt niet veel af van het gewestelijke gemiddelde. Jongeren in Evere hebben minder schoolachterstand dan het gewestelijke gemiddelde, behalve in het algemeen secundair onderwijs. Toch is de situatie voor het Gewest verre van schitterend. Ze studeren na het leerplichtonderwijs minder vaak voort, hoewel de percentages ook weer dicht in de buurt van het gewestelijke gemiddelde liggen. Aangezien de ouders ook minder vaak een universitair diploma hebben (maar doorgaans wel een diploma algemeen of technisch secundair onderwijs), kunnen we hierin een vorm van sociale reproductie zien. Het opleidingsniveau geeft momenteel geen aanleiding tot moeilijkheden bij de inschakeling op de arbeidsmarkt. Bij een gelijk diploma zijn er verhoudingsgewijs minder werklozen dan verwacht op basis van het gemiddelde in het Gewest.

Evere is relatief recent verstedelijkt (bijna 60 % van de **woningen** zijn gebouwd na 1961) en de woningen zijn doorgaans comfortabel (badkamer, centrale verwarming en vaak afzonderlijke keuken of zelfs een garage). Het aanbod aan sociale woningen, relatief recent volgens de Brusselse normen, ontsnapt niet aan de regel, behalve dan misschien in de wijk Ieder Zijn Huis. Met uitzondering van deze wijk, wordt de staat van de binnen- en buitenkant van de woningen door de bewoners doorgaans als goed beoordeeld. Hoewel er niet echt een groot openbaar park op het gemeentelijk grondgebied ligt, wordt de omgeving in de gemeente als net, open en zeer aangenaam beoordeeld. De vele sportterreinen, maar misschien

ook de rust van de grote kerkhoven, maken dat de afwezigheid van een groot park niet als nadelig wordt ervaren, ook voor de bewoners van appartementen, die verhoudingsgewijs talrijk zijn voor een gemeente van de tweede kroon, waar een groot deel van de bevolking geen toegang tot een privétuin heeft. Enkel de overlast van het verkeer en het lawaai (vliegtuigen) tempert ietwat de positieve beoordeling van een deel van de bewoners langs de Leopold III-laan.

Uit dit statistische overzicht van de gemeente Evere kunnen we een aantal **aandachtspunten** distilleren:

- Een aanzienlijk deel van de huisvesting van de gemeente bestaat uit sociale woningen. Buiten de mogelijke kosten en spanningen die een functionalistische stedenbouw met zich meebrengt, zal in de toekomst de stijgende concentratie van de meest kwetsbare bevolkingsgroepen in dit segment van de huurmarkt moeten worden beheerd. Dit is een rechtstreeks gevolg van het zwakke aandeel sociale woningen op gewestelijke schaal en van de toewijzingsregels waarbij de meest kwetsbaren legitiem de voorkeur krijgen.
- Net zoals andere gemeenten van de tweede kroon in het Brussels Gewest, zal Evere nog vele jaren geconfronteerd worden met de vergrijzing van haar bevolking. Hoewel de gemiddelde leeftijd al enkele jaren niet meer stijgt, zijn er nog veel (zeer) oude mensen, zowel in de sociale huisvesting als in de particuliere huursector. Naast een grote aanwezigheid van ouderen, zijn er ook veel gezinnen met kinderen, en hun aantal stijgt. Dit heeft een grote impact op de soorten behoeften die niet altijd gemakkelijk met elkaar te verzoenen zijn.
- De bevolking is ook op het vlak van nationaliteit sterk gediversifieerd. De buitenlanders, beperkt in aantal, komen niet langer hoofdzakelijk uit West-Europa. Het aandeel personen afkomstig uit Oost-Europa en Azië is aanzienlijk gestegen. De migranten zijn vandaag van meer gediversifieerde origine, wat kan worden gezien als een integratiefactor, maar wat nieuwe uitdagingen geeft voor de socioculturele omkadering.

(3,4) Zie woordenlijst.

- De actieve bevolking bestaat vooral uit een werkende middenklasse, waarvan de positie op de arbeidsmarkt dreigt te verzwakken, omdat ze veeleer een intermediair dan een hoger opleidingsniveau heeft. De lonen behoren niet tot de hoogste van het Gewest, zoals blijkt uit het niveau van het belastbaar inkomen. In deze context kan de stijgende werkloosheid tot problemen leiden bij gezinnen die twee banen nodig hebben voor hun financiële stabiliteit.
- Evere, residentiële gemeente met eveneens talrijke economische activiteiten, is gelegen in de onmiddellijke nabijheid van de belangrijke tewerkstellingspool Zaventem-Diegem. Deze functies op elkaar afstemmen door de overlast te beperken is een dagelijkse uitdaging inzake ruimtelijke ordening in dit deel van het Gewest en zijn rand.

Informatie over het welzijns- en gezondheidsaanbod: www.sociaalbrussel.be

Sociaal Brussel online (www.sociaalbrussel.be) werd ontwikkeld door de vzw Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie en biedt gratis, eenvoudig en snel toegang tot de Nederlandstalige, Franstalige en tweetalige welzijns- en gezondheidsorganisaties die actief zijn in de gemeente of in de 19 gemeenten van het Brussels Gewest.

Dit instrument – dat dagelijks wordt geüpdatet – helpt om het welzijnsnetwerk in zijn gemeente in real time te vatten en te lokaliseren op de kaart van het Brussels Gewest.

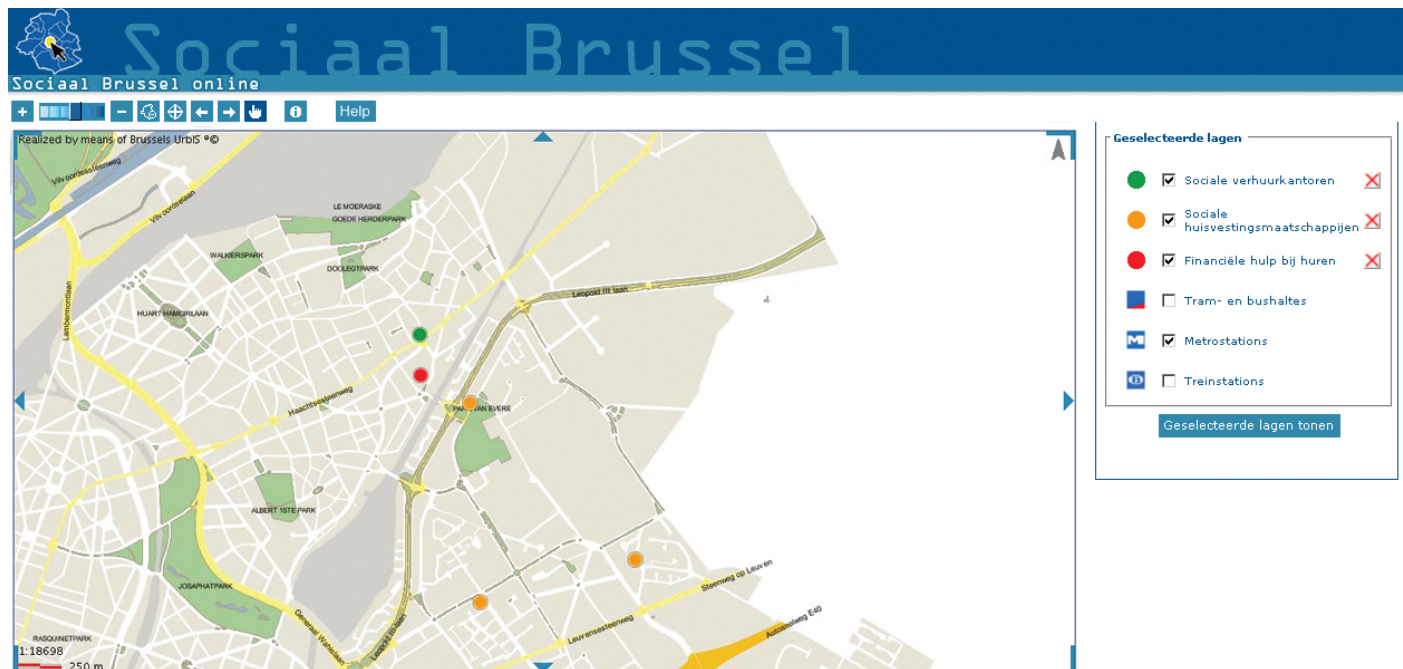
Er zijn 4 zoekmethodes gaande van de meest eenvoudige tot de meest complexe:

- op naam van de organisatie of dienst
- via een zoekterm (type Google)
- via een sector
- via een specifiek criterium of een combinatie van criteria

Sinds juni 2008 wordt de informatie sector per sector online geplaatst (meer dan 4 300 adressen in juni 2011).

In enkele muisklikken beschikt u over concrete, geactualiseerde, op een kaart gevisualiseerde informatie.

Het **kruisen van de informatie over het aanbod met de gegevens** uit de volgende hoofdstukken – demografische gegevens, socio-economische kenmerken, gegevens over de algemene gezondheidstoestand, over opleiding en huisvesting – kan bijdragen tot het objectiveren van de tekorten op het vlak van voorzieningen, het stimuleren van de creatie van aangepaste dienstverlening, de ondersteuning van de netwerking, het aanwakken van de bewustwording en de coördinatie, het aanmoedigen van burgerparticipatie in de wijken.

2. DEMOGRAFISCHE CONTEXT

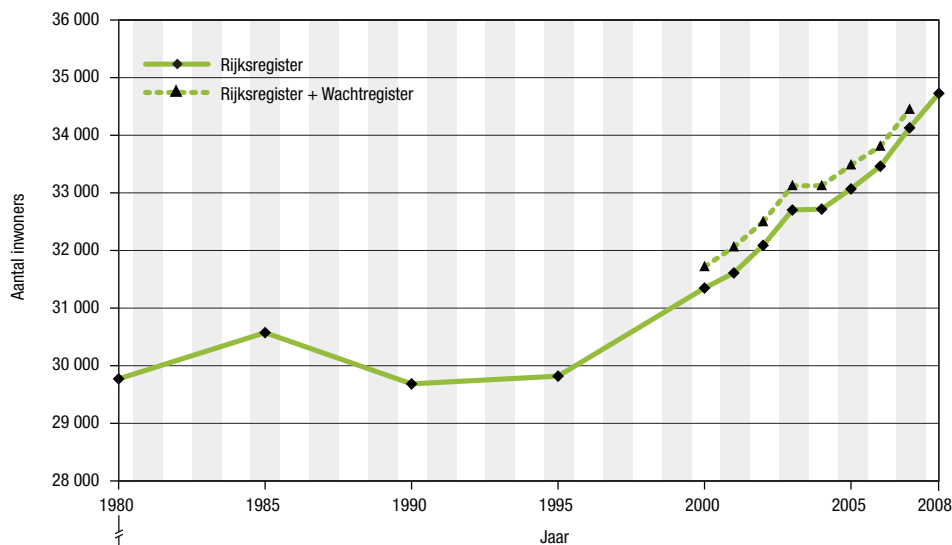

Van een aantal demografische indicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen "Type huishoudens", "Nationaliteiten", "Woonmobiliteit", "Leeftijdsstructuur" onder het thema "Demografie".

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

2.1 Totale bevolking

Figuur 1: Evolutie van de totale bevolking van Evere (1980-2008).

Bron: FOD Economie - ADSEI, Rijksregister en Wachregister

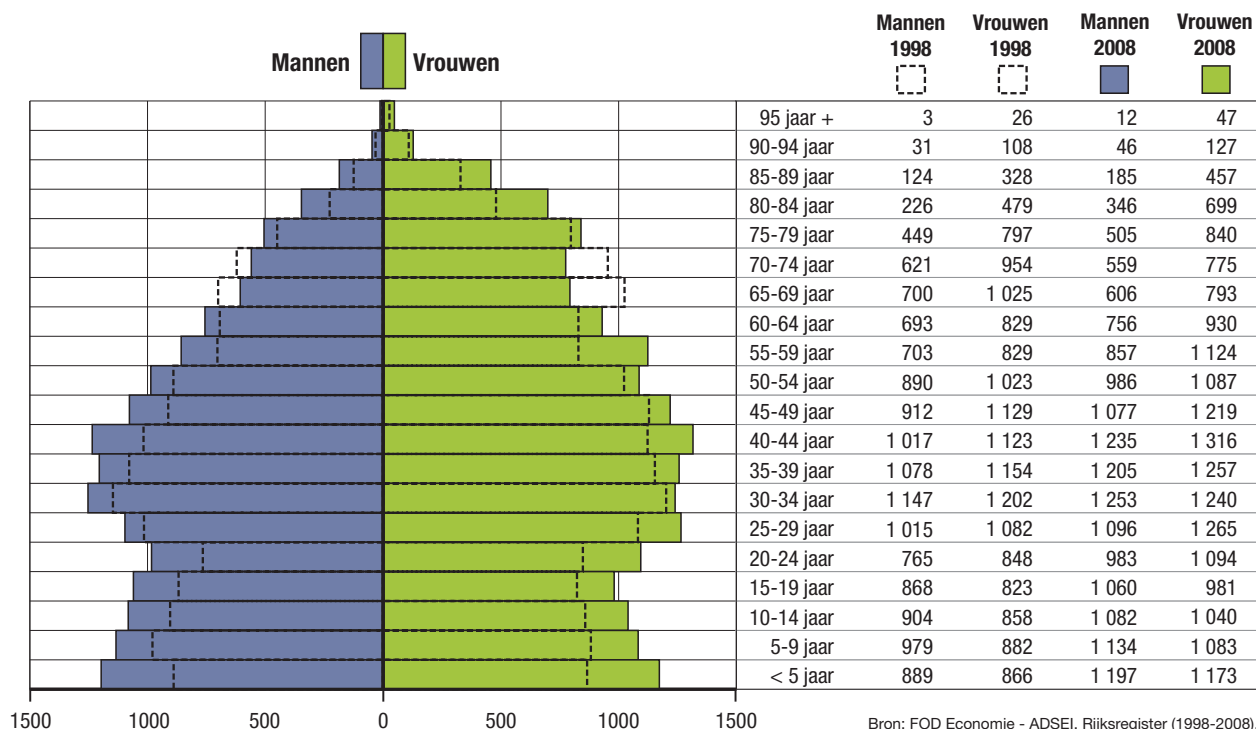
Het Rijksregister van de natuurlijke personen vermeldt de personen die zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters van de gemeenten. Deze personen kunnen al dan niet de Belgische nationaliteit hebben (al naargelang bepaalde verblijfsvoorwaarden). Ook vreemdelingen die tewerkgesteld worden door de Europese instellingen en hun gezinsleden zijn er in opgenomen (behalve die met diplomatieke status).

Het Wachregister, in het leven geroepen bij wet van 24 mei 1994, bevat de vreemdelingen die zich als vluchteling opgeven of die vragen als vluchteling te worden erkend.

Het aantal inwoners in Evere stijgt sinds de jaren 1990. In 2008 telt de gemeente 34 727 inwoners.

2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht

Figuur 2: Evolutie van de totale bevolking van Evere op 01/01/2008 en 01/01/1998.

Op 1 januari 2008 telt de gemeente Evere officieel 34 727 inwoners (16 180 mannen en 18 547 vrouwen). Bovendien telt het Wachtregister 320 personen (in 2007). 3,3 % van de bevolking van het Brussels Gewest woont in Evere. Sinds 10 jaar zien we een stijging van de bevolking in alle leeftijdscategorieën, behalve in de leeftijdsgroep 65 tot 74 jaar. Vergeleken met het Gewest zien we een groter aandeel 5- tot 19-jarigen.

2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht

Tabel 1: Evolutie van de kenmerken van de bevolking van Evere en het Brussels Gewest tussen 1998 en 2008.

	Evere			Brussels Gewest		
	1998	2003	2008	1998	2003	2008
% < 3 jaar	3,5 %	3,8 %	4,2 %	3,9 %	4,2 %	4,5 %
% < 18 jaar	21,2 %	22,6 %	22,9 %	20,9 %	21,4 %	21,9 %
% < 20 jaar	23,3 %	24,8 %	25,2 %	23,2 %	23,6 %	24,2 %
% 18-64 jaar	59,5 %	59,3 %	59,9 %	61,9 %	62,8 %	63,6 %
% 20-64 jaar	57,4 %	57,1 %	57,5 %	59,6 %	60,6 %	61,3 %
% 65 jaar en meer	19,3 %	18,1 %	17,3 %	17,2 %	15,9 %	14,5 %
% 80 jaar en meer	4,4 %	4,9 %	5,5 %	4,5 %	4,6 %	4,7 %
Verouderingsindex (≥ 65 jaar / 0-19 jaar)	83,1	73,2	68,5	74,0	67,2	60,0
Afhankelijkheidsindex (0-19 + ≥ 65 jaar) / (20-64 jaar)	74,2	75,1	73,8	67,8	65,1	63,0
Index van intensiteit van de veroudering (> 80 jaar / ≥ 65 jaar)	22,6	26,8	32,0	26,3	28,8	32,4

Bron: FOD Economie - ADSEI, Rijksregister.

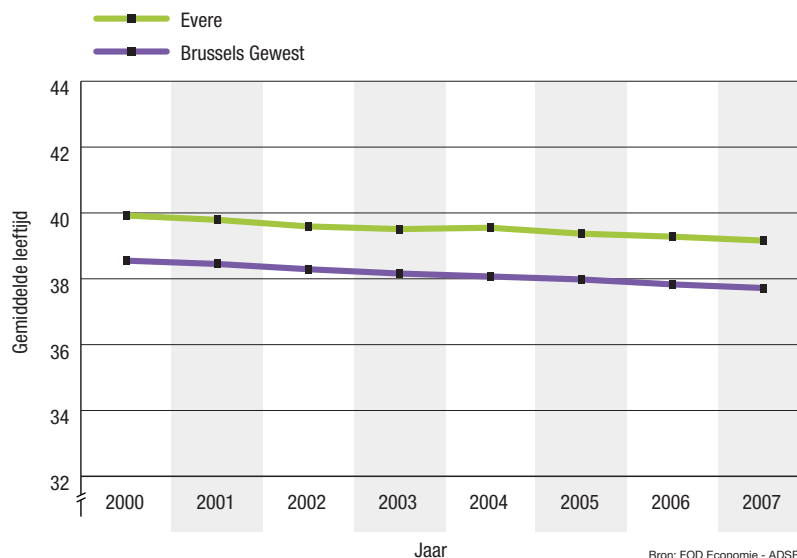
De verouderingsindex wordt berekend als de verhouding tussen de pensioengerechtigde personen (65 jaar en +) en de jongeren onder de 20 jaar. De afhankelijkheidsindex wordt berekend als de verhouding tussen hetzij personen die de schoolleeftijd hebben (jonger dan 20 jaar), hetzij pensioengerechtigde personen en personen tussen 20 en 64 jaar.

De intensiteit van de veroudering is het aandeel van de zeer oude personen (ouder dan 80 jaar) binnen de groep ouder dan 65 jaar.

De bevolking van Evere is globaal gezien ouder dan die van het Brussels Gewest. De verouderingsindex is er hoger dan die van het Gewest. We stellen echter een vergelijkbare evolutie vast maar met een lichtere stijging van het aandeel jongeren en een minder sterke daling van het aantal 65-plussers. Het aandeel personen van gemiddelde leeftijd blijft redelijk constant, daar waar het in het Gewest stijgt.

In de afgelopen jaren is de bevolking van het Brussels Gewest verjongd. Hoewel de gemiddelde leeftijd in Evere hoger blijft, volgt ze de gewestelijke evolutie.

Figuur 3: Evolutie van de gemiddelde leeftijd in Evere en het Brussels Gewest van 2000 tot 2007.

Bron: FOD Economie - ADSEI.

2.3 Huishoudens

2.3.1 SAMENSTELLING VAN DE HUISHOUDENS

Tabel 2: Samenstelling van de huishoudens in Evere en het Brussels Gewest op 01/01/2007 (alternatieve tabel ⁽⁵⁾).

	Evere		Brussels Gewest	
	Aantal huishoudens	Aandeel huishoudens	Aantal huishoudens	Aandeel huishoudens
Alleenstaande mannen	2 924	18,3	118 947	23,7
Alleenstaande vrouwen	3 955	24,8	128 742	25,6
Paar zonder kinderen	3 136	19,6	82 178	16,4
Paar met kinderen	3 511	22,0	106 178	21,1
Alleenstaande moeder met kinderen	1 820	11,4	47 068	9,4
Alleenstaande vader met kinderen	260	1,6	7 660	1,5
Andere	354	2,2	11 492	2,3
Totaal aantal private huishoudens	15 960	100,0	502 265	100,0

Bron: Studiedienst van de Vlaamse Regering, 2007.

43,1 % van de huishoudens zijn huishoudens van één persoon. Opgelet, het gaat om het aandeel huishoudens, en niet het aandeel personen dat alleen woont. Een huishouden kan uit een of meerdere personen bestaan. Alleenstaanden worden bijgevolg ook beschouwd als een eenpersoonshuishouden. De 2 924 alleenstaande mannen van Evere vertegenwoordigen bijvoorbeeld 18,3 % van de huishoudens, maar slechts 8,6 % van de totale bevolking.

Minstens 62,7 % van de huishoudens heeft geen kinderen (minstens 65,7 % in het Brussels Gewest). 37,1 % van de huishoudens met kinderen zijn eenoudergezinnen. Dit is meer dan in het Brussels Gewest (34,1 %), omdat het aandeel sociale woningen in de gemeente groot is. Het zijn vooral alleenstaande moeders met kinderen, maar er zijn ook 260 alleenstaande vaders met kinderen.

De samenstelling van de huishoudens is verschillend naargelang van de statistische buurt. Onderstaande kaarten geven hierover meer informatie.

(5) In tegenstelling tot de tabellen van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, worden in deze tabellen niet enkel gehuwden als paar beschouwd, maar ook de ongehuwd samenwonenden.

2.3 Huishoudens

2.3.2 EENPERSOONSHUISHOUDENS

Kaart 3: Aandeel eenpersoonshuishoudens per statistische buurt in Evere op 01/01/2007.

Aandeel eenpersoonshuishoudens

Aantal eenpersoonshuishoudens /
totaal aantal huishoudens (%)

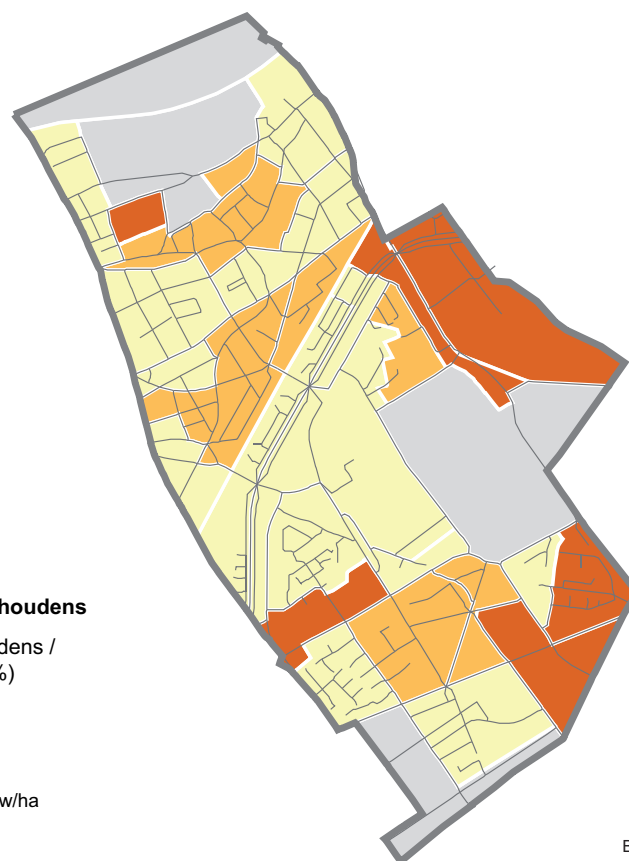
47 - 61

42 - 46

32 - 41

< 200 inwoners of < 2,5 inw/ha

— Wegen

0 1km

Bron: Studiedienst van de Vlaamse Regering
Cartografie: IGEAT, ULB

Het aandeel eenpersoonshuishoudens is lager in Evere (43,1 %) dan in het Gewest (49,3 %). De grootste percentages eenpersoonshuishoudens bevinden zich in de statistische buurten: “A312-J. Bordetlaan” (61,0 %) en “A02-leder Zijn Huis-Stroobants” (58,8 %). Het aandeel eenpersoonshuishoudens bedraagt minder dan een derde van de huishoudens in de buurten “A24-leder Zijn Huis-Zaventem” (31,6 %) en “A21-Brabants Thuis” (32,4 %).

2.3 Huishoudens

2.3.3 EENOUDERGEZINNEN

Kaart 4: Aandeel eenoudergezinnen per statistische buurt in Evere op 01/01/2007.

Aandeel eenoudergezinnen

Aantal eenoudergezinnen /
totaal aantal huishoudens (%)

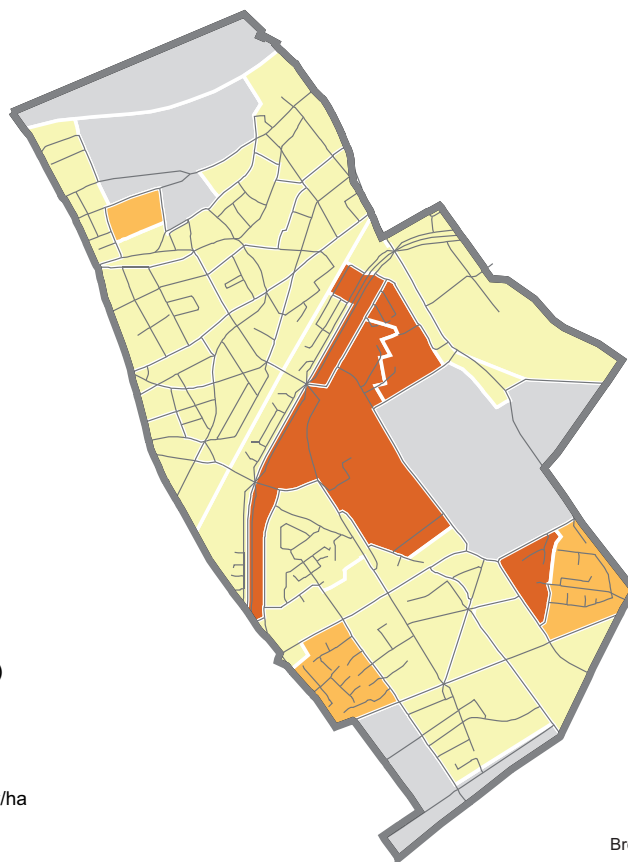
21 - 33

15 - 20

8 - 14

< 200 inwoners of < 2,5 inw/ha

— Wegen

Bron: Studiedienst van de Vlaamse Regering
Cartografie: IGEAT, ULB

Het aandeel eenoudergezinnen is hoger in Evere (13,0 %) dan in het Gewest (10,9 %). Dit aandeel bedraagt 37,1 % van alle gezinnen met kinderen, wat een relatief hoog aandeel is binnen de Brusselse gemeenten. Het aandeel eenoudergezinnen is het grootst in de buurt “A24-Ieder Zijn Huis-Zaventem” (33,1 %). Het is een wijk met sociale woningen. Het aandeel eenoudergezinnen

is er vaak hoger omdat dit een voorrangscriterium is om er te kunnen wonen. Het laagste aandeel wordt waargenomen in de buurten “A312-J. Bordetlaan” (8,1 %) en “A414-P. Dupontstraat” (8,5 %).

2.4 Multiculturaliteit

Tabel 3: Voornaamste nationaliteiten in Evere en het Brussels Gewest op 01/01/2008.

Evere			Brussels Gewest		
Nationaliteit	Aantal	%	Nationaliteit	Aantal	%
Totaal (+ vluchtelingen)	34 727	100,0	Totaal (+ vluchtelingen)	1 048 491	100,0
België	28 279	81,4	België	753 448	71,9
Italië	763	2,2	Frankrijk	46 006	4,4
Frankrijk	683	2,0	Marokko	39 095	3,7
Marokko	660	1,9	Italië	26 695	2,5
Spanje	388	1,1	Spanje	19 210	1,8
Polen	387	1,1	Portugal	16 127	1,5
Congo	367	1,1	Polen	15 645	1,5
Portugal	343	1,0	Turkije	10 516	1,0
Turkije	289	0,8	Duitsland	8 886	0,8
Roemenië	275	0,8	Roemenië	8 718	0,8

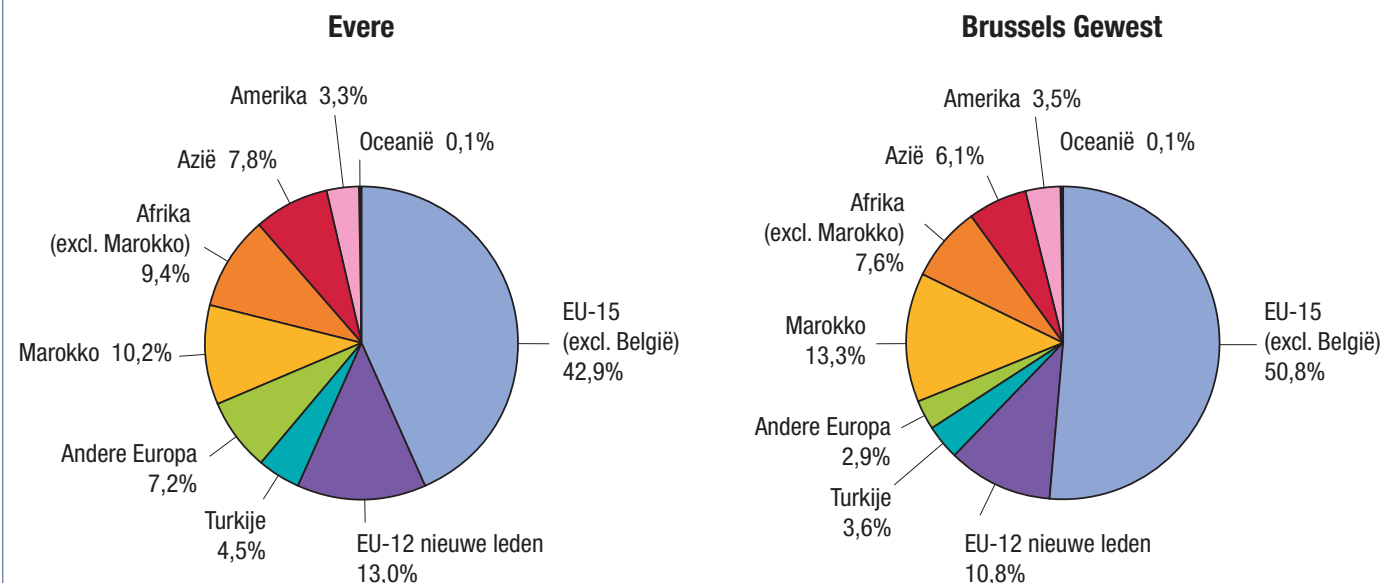
Bron: FOD Economie – ADSEI, Rijksregister, 2008.

In 2008 had 18,6 % van de bevolking van de gemeente Evere niet de Belgische nationaliteit⁽⁶⁾, wat lager is dan het gemiddelde in het Brussels Gewest (28,1 %).

(6) Het betreft wel degelijk de nationaliteit en niet de origine. Een groot deel van de allochtone gemeenschap is door naturalisatie Belg geworden. De statistieken per nationaliteit geven niettemin een duidelijk beeld van de recentste migraties.

2.4 Multiculturaliteit

Figuur 4: Verdeling van de niet-Belgische bevolking in Evere en het Brussels Gewest op 01/01/2008.

Bron: FOD Economie - ADSEI.

In Evere is 42,9 % van de niet-Belgische bevolking afkomstig uit de 15 landen van de Europese Unie (lidstaten vóór 2004⁽⁷⁾), wat veel minder is dan in het Gewest (50,8 %). Onder de niet-Belgen vormen de Italianen de grootste gemeenschap (11,8 % van de niet-Belgen, 2,2 % van de totale bevolking), gevolgd door de Fransen (10,6 % van de niet-Belgen), de Marokkanen (10,2 % van de niet-Belgen), de Spanjaarden (6,0 % van de niet-Belgen) en de Polen (6,0 % van de niet-Belgen). De Congolezen vertegenwoordigen 1,1 % van de niet-Belgen, dit is meer dan in het Brussels Gewest (0,7 %).

(7) EU 15: Duitsland, België, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland, Denemarken, het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Griekenland, Spanje, Portugal, Oostenrijk, Finland, Zweden.

EU - 12 nieuwe leden: Cyprus, Hongarije, Malta, Polen, Letland, Estland, Litouwen, Tsjechië, Slowakije, Slovenië, Roemenië, Bulgarije.

3. SOCIO-ECONOMISCHE KENMERKEN

Van een aantal sociaaleconomische indicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen: "Inschakeling op de arbeidsmarkt" en "Inkomens" onder het thema "Economie".

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

3.1 Socio-economische status van de bevolking

3.1.1 ALGEMEEN SOCIAAL-ECONOMISCH STATUUT

Tabel 4: Algemeen sociaal-economisch statuut van de bevolking van Evere op 31/12/2007, naar geslacht en leeftijdscategorie.

Mannen		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	6 166	0,6	37,2	69,4	53,2	5,2	1,5
	Werkzoekend	980	0,0	6,1	8,9	13,8	0,1	0,0
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	2 428	-	-	0,1	13,4	89,8	96,3
	Andere niet-actieven	6 758	99,4	56,7	21,6	19,6	4,9	2,2
Totale bevolking KBSZ		16 332	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Vrouwen		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	5 345	0,8	29,0	56,0	40,4	1,7	0,1
	Werkzoekend	1 412	0,0	7,8	12,5	15,8	0,0	0,0
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	3 763	-	-	0,4	16,6	82,1	92,7
	Andere niet-actieven	8 130	99,2	63,2	31,1	27,2	16,2	7,2
Totale bevolking KBSZ		18 650	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Totaal (mannen en vrouwen)		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	11 511	0,7	32,9	62,5	46,2	3,1	0,6
	Werkzoekend	2 392	0,0	7,0	10,8	14,9	0,0	0,0
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	6 191	-	-	0,2	15,1	85,3	93,8
	Andere niet-actieven	14 888	99,3	60,1	26,5	23,8	11,6	5,7
Totale bevolking KBSZ		34 982	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: KBSZ[®], gegevens op 31/12/2007.

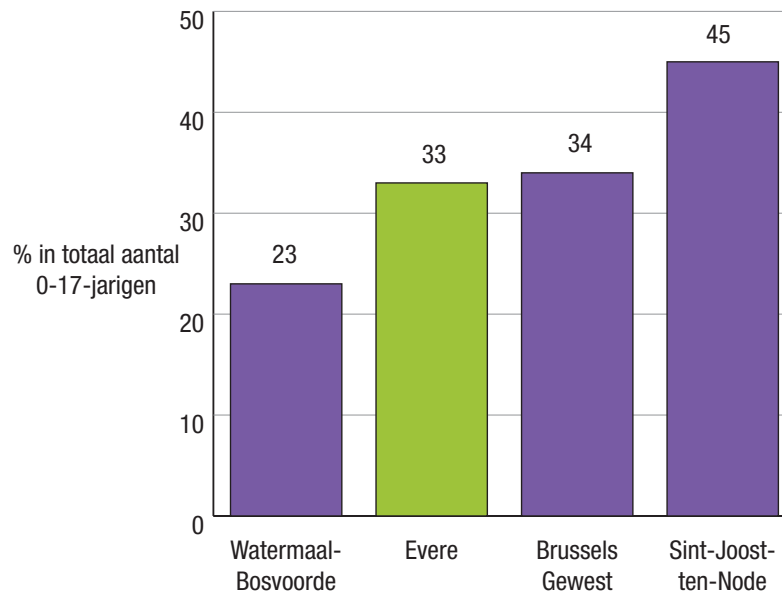
In Evere heeft 62,5 % van de 25-49-jarigen een baan (werknemer of zelfstandige), dit is veel meer dan het gewestelijke gemiddelde (57,0 %). In de groep 18-24 jarigen (32,9 % tegenover 27,3 %), 50-64 jarigen (46,2 % tegenover 44,6 %) en in mindere mate bij de -18 jarigen (0,7 % tegenover 0,4 %) liggen de aantallen eveneens hoger.

- (8) Meer informatie over de gegevens van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KBSZ) en de categorie "andere" vindt u op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn onder de rubriek Armoede/gegevensbronnen. Deze categorie bevat onder anderen studenten, huisvrouwen en- mannen,...

3.1 Socio-economische status van de bevolking

3.1.2 MINDERJARIGEN IN EEN HUISHOUDEN ZONDER BETAALD WERK

Figuur 5: Aandeel minderjarigen in een huishouden zonder betaald werk in Evere en het Brussels Gewest op 31/12/2005.

Bron: KBSZ op 31/12/2005.

33 % van de jongeren onder de 18 jaar leeft in een huishouden zonder inkomen. Dit percentage ligt iets onder de 34 % van het Gewest. Dit gemiddelde cijfer verdoezelt echter de verschillen op het gemeentelijke grondgebied⁽⁹⁾.

(9) Voor meer informatie zie pagina 80 van de "Welzijns- en Gezondheidsatlas van Brussel-Hoofdstad" van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

3.2 Arbeidsmarkt

3.2.1 ACTIEVE BEVOLKING

Tabel 5: Activiteitsgraad⁽¹⁰⁾ van de bevolking van Evere en het Brussels Gewest op 31/12/2007, naar geslacht en leeftijdscategorie.

	Evere			Brussels Gewest		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Activiteitsgraad	66,3	57,9	61,9	64,4	53,6	59,0
Activiteitsgraad van 15-24-jarigen	30,8	28,0	29,4	28,3	25,2	26,7
Activiteitsgraad van 25-49-jarigen	78,3	68,6	73,3	74,1	63,5	68,9
Activiteitsgraad van 50-64-jarigen	66,9	56,2	61,1	67,4	51,9	59,3
Activiteitsgraad 65-plussers	4,3	1,1	2,3	7,2	2,1	4,1

Bron: KBSZ (gegevens op 31/12/07).

De activiteitsgraad in Evere (61,9 %) ligt hoger dan in het Brussels Gewest (59,0 %), vooral bij vrouwen (57,9 % tegenover 53,6 %). Dit is te merken in alle leeftijdsgroepen, met uitzondering van de 65-plussers en de 50- tot 64-jarige mannen.

Een hoge activiteitsgraad bij de groep van 15 tot 24 jaar kan erop wijzen dat ze minder hoger onderwijs volgen. De activiteitsgraad bedraagt 29,4 % in de gemeente, tegenover 26,7 % in het Brussels Gewest. De vrouwelijke werkloosheid ligt lager dan het gewestelijke gemiddelde, omdat vrouwen meer aanwezig zijn op de arbeidsmarkt.

(10) De activiteitsgraad is het aandeel van de bevolking tussen 15 en 64 jaar dat actief is op de arbeidsmarkt (werkend en werkzoekend) ten opzichte van de totale bevolking tussen 15 en 64 jaar.

3.2 Arbeidsmarkt

3.2.2 WERKZOEKENDEN

Tabel 6: Werkloosheidsgraad en kenmerken van werkzoekenden in Evere en het Brussels Gewest op 01/01/2008, naar geslacht.

	Evere			Brussels Gewest		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Werkloosheidsgraad	13,5	18,8	16,1	17,8	20,5	19,0
Werkloosheidsgraad van min 25-jarigen	25,4	30,3	27,8	29,8	33,7	31,7
Werkloosheidsduur						
< 1 jaar	44,0	36,5	39,8	38,1	36,6	37,4
1 tot 2 jaar	16,9	16,7	16,8	16,4	15,9	16,2
2 tot 5 jaar	24,0	28,2	26,4	26,2	26,3	26,3
5 jaar en +	15,1	18,6	17,0	19,2	21,2	20,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aandeel werkzoekenden naar leeftijd						
< 25 jaar	18,0	15,8	16,8	14,8	16,5	15,6
25-49 jaar	64,0	68,0	66,2	69,0	68,7	68,8
50 jaar en +	18,0	16,2	17,0	16,2	14,9	15,6
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aandeel werklozen naar nationaliteit						
Belgen	77,2	77,6	77,4	67,3	72,6	69,9
EU (excl. Belgen)	6,1	8,5	7,4	10,5	11,5	11,0
Niet EU	16,7	14,0	15,2	22,2	16,0	19,1
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: NBB, FOD Economie – ADSEI, ACTIRIS, Steunpunt-WSE, Berekeningen Observatorium voor de Werkgelegenheid, Actiris.

De werkloosheidsgraad in Evere (16,1 %) ligt lager dan in het Gewest (19,0 %), ook bij de -25 jarigen (27,8 % tegenover 31,7 %). Bovendien vertonen werklozen de neiging om in Evere minder lang werkloos te blijven dan in het Gewest. Op 1 januari 2008 was 39,8 % van de werklozen minder dan één jaar werkloos (tegenover 37,4 % voor het Gewest) en was 17,0 % al meer dan 5 jaar werkloos (tegenover 20,2 %). Werklozen in Evere zijn vaker jongeren en ouderen dan personen van middelbare leeftijd.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.1 GEMIDDELD EN MEDIAAN INKOMEN

Tabel 7: Gemiddeld en mediaan inkomen in euro per jaar, per inwoner en per aangifte, Evere, Brussels Gewest en België, inkomens 2006.			
	Gemiddeld inkomen per inwoner (2006)	Gemiddeld inkomen per aangifte (2006)	Mediaan inkomen per aangifte (2006)
Evere	€ 12 379	€ 22 305	€ 17 281
Brussels Gewest	€ 11 988	€ 22 516	€ 15 932
België	€ 14 173	€ 24 949	€ 18 833

Bron: FOD Economie – ADSEI, Fiscale statistieken 2007 (inkomens 2006).

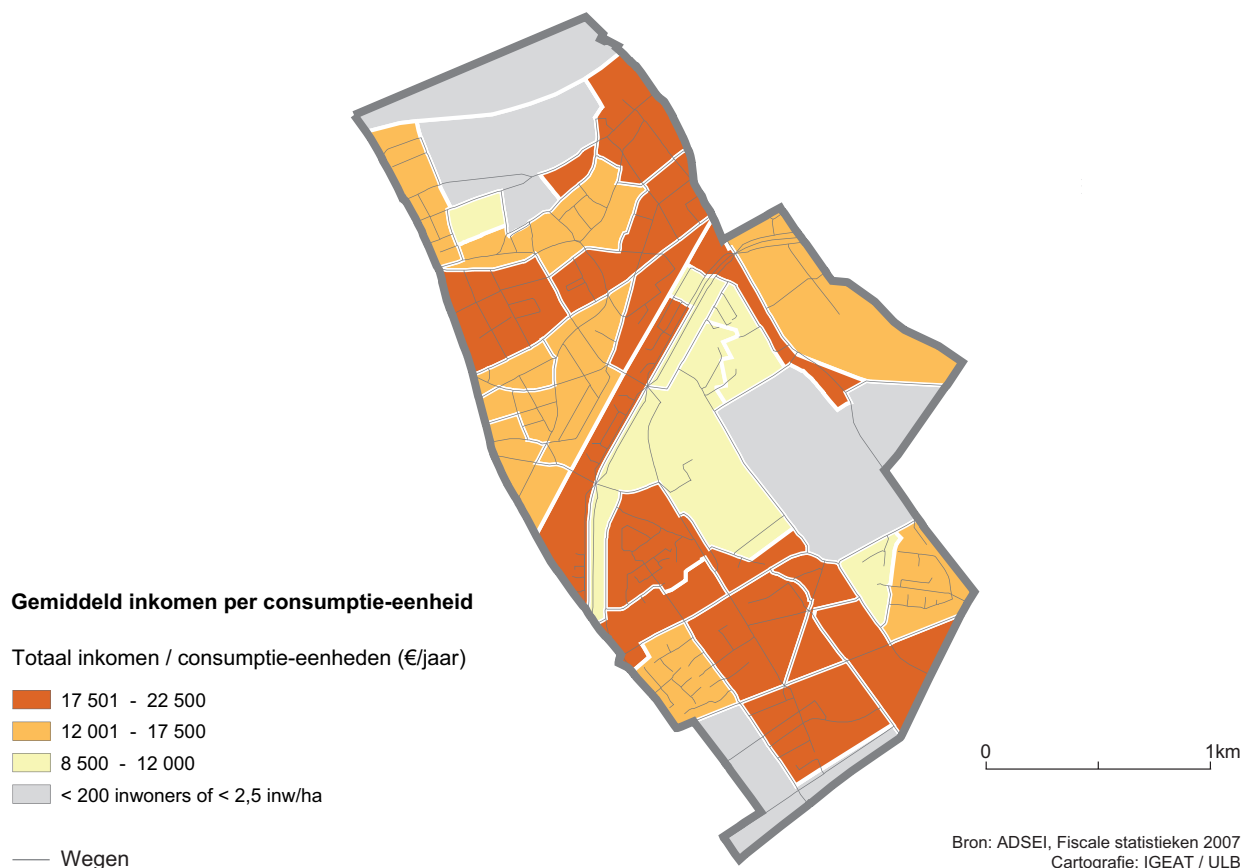
Het gemiddelde inkomen per inwoner is het totale inkomen gedeeld door de totale bevolking. Het gemiddelde inkomen per aangifte is het totale inkomen gedeeld door het aantal fiscale aangiften. Het mediane inkomen is het inkomen dat de bevolking precies in twee verdeelt: de helft van de bevolking heeft een inkomen hoger dan het mediane inkomen, de andere helft een lager.

Het gemiddelde en mediane inkomen in Evere zijn iets hoger dan in het Brussels Gewest⁽¹¹⁾ maar lager dan wat men observeert in het land.

(11) Voor meer informatie, zie de “Welzijnsbarometer” van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

3.3 Inkomen en inkomensbron

Kaart 5: Gemiddeld inkomen per consumptie-eenheid per statistische buurt in Evere, inkomens 2006.

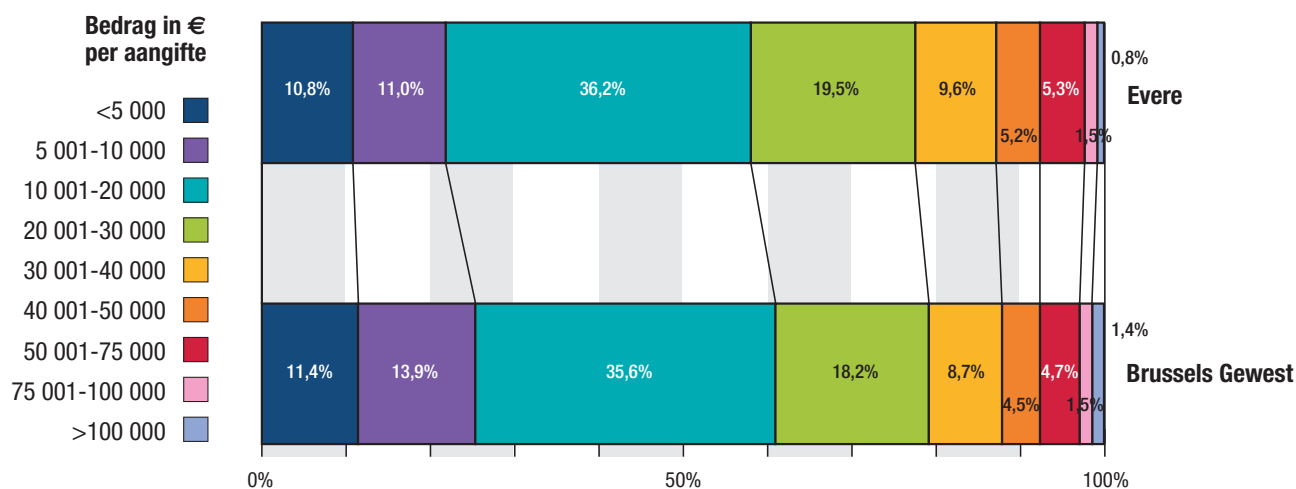
Het gemiddeld inkomen per consumptie-eenheid werd berekend door het aangegeven totaal inkomen te vergelijken met het aantal consumptie-eenheden in de wijk. De consumptie-eenheden herevalueren de bevolking rekening houdend met de huishoudensstructuur, aangezien deze een invloed heeft op de structuur van de uitgaven. De consumptie-eenheden worden als volgt gedefinieerd: de eerste volwassene van een huishouden geldt als 1 consumptie-eenheid, de andere volwassenen als 0,5 en de kinderen jonger dan 13 jaar als 0,3.

In Evere is de maximumwaarde € 22 173 per jaar, meer bepaald in de buurt “A414-P. Dupontstraat”. De minimumwaarde is € 8 857 per jaar, voor de buurt “A24-Ieder Zijn Huis-Zaventem”.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.2 INKOMENSKLASSEN

Figuur 6: Samenstelling van het gezamenlijk belastbaar inkomen naar inkomensklasse, per aangifte, Evere en het Brussels Gewest, 2005.

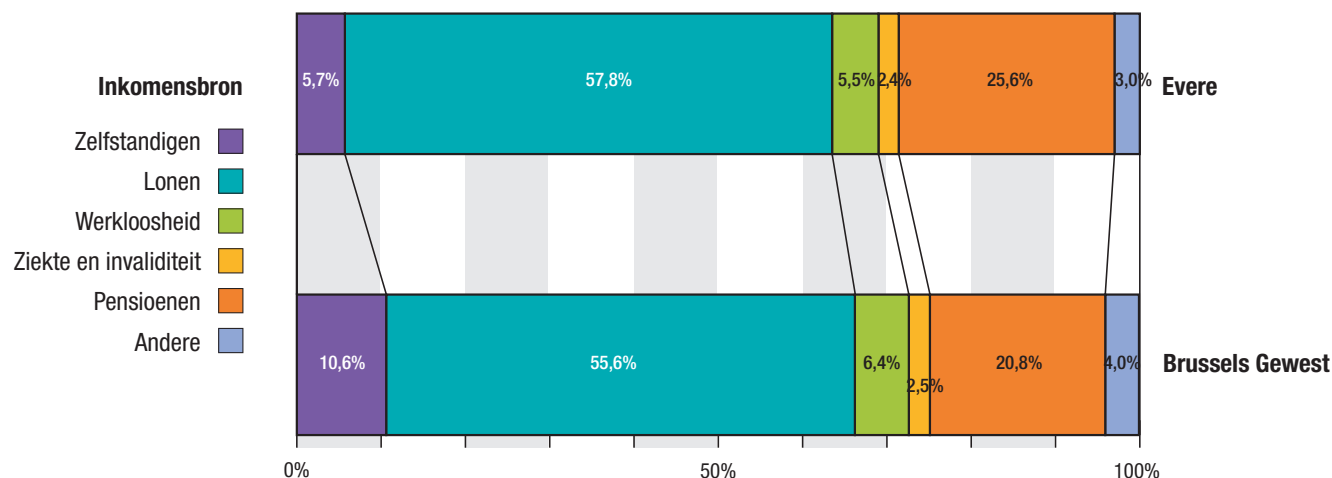
Bron: FOD Economie - ADSEI, Fiscale statistieken 2006 (inkomens 2005).

Evere is een middenklassegemeente. Het aandeel lage inkomens (< € 10 000 per aangifte) en het aandeel hoge inkomens (> € 100 000 per aangifte) zijn lager in Evere dan in het Brussels Gewest (respectievelijk 21,8 % en 0,8 % tegenover 25,3 % en 1,4 %). Het aandeel van de intermediaire inkomens (van € 10 000 tot € 100 000) is er groter.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.3 INKOMENSBRON

Figuur 7: Samenstelling van het gezamenlijk belastbaar inkomen, Evere en het Brussels Gewest, 2005.

Bron: FOD Economie - ADSEI, Fiscale statistieken 2006 (inkomens 2005).

Evere is een gemeente met veel oude inwoners. De pensioeninkomens (25,6 %) nemen er bijgevolg een groter deel voor hun rekening dan in het Gewest (20,8 %). Het aandeel zelfstandigen in de gemeente (5,7 %) is lager dan in het Brussels Gewest (10,6 %).

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.4 PERSONEN DIE LEVEN VAN EEN MINIMUM- OF VERVANGINGSINKOMEN

Tabel 8: Aantal en aandeel personen die leven van een minimum- of vervangingsinkomen in 2008 in Evere en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

	Evere		Brussels Gewest	
	Aantal	%	Aantal	%
Jongeren (18-25 jaar)	2 888	100,0	93 462	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	234	8,1	7 177	7,7
Werkloosheidsuitkering	230	8,0	8 264	8,8
Uitkering voor mensen met een handicap	18	0,6	516	0,6
Totaal aantal jongeren met een uitkering	482	16,7	15 957	17,1
Actieve bevolking (18-64 jaar)	20 791	100,0	667 026	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	807	3,9	20 385	3,1
Werkloosheidsuitkering	2 658	12,8	91 409	13,7
Uitkering voor mensen met een handicap	339	1,6	11 198	1,7
Totaal aantal mensen op actieve leeftijd met een uitkering	3 804	18,3	122 992	18,4
Ouderen (≥ 65 jaar)	5 997	100,0	152 045	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	59	1,0	1 349	0,9
Inkomensgarantie voor ouderen (IGO)	328	5,5	17 256	11,3
Uitkering voor mensen met een handicap	290	4,8	8 155	5,4
Totaal aantal ouderen met een uitkering	677	11,3	26 760	17,6

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – januari 2008, RVA, FOD Sociale Zekerheid, Rijksdienst voor Pensioenen 2008.

18,5 % van de actieve bevolking en 16,7 % van de jongeren in Evere leven van een vervangingsinkomen. Het aandeel van de bevolking dat moet rondkomen met een leefloon of met een OCMW-uitkering is iets groter in Evere dan in het Gewest. 11,3 % van de ouderen heeft recht op een inkomensgarantie, een invaliditeitsuitkering, een leefloon of een equivalent leefloon. Dit is veel minder dan het gewestelijke gemiddelde.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.5 GERECHTIGDEN OP EEN INKOMEN VAN HET OCMW

Tabel 9: Aantal gerechtigden op het leefloon en equivalent leefloon op 31/12/2007 in Evere en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

	Evere				Brussels Gewest			
Leeftijd	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking
<18	3	0	3	7 939	42	31	73	229 420
18-24	205	20	225	2 888	5 791	1 355	7 146	93 462
25-49	345	67	412	12 163	11 211	3 908	15 119	411 019
50-64	146	11	157	5 740	4 553	666	5 219	162 545
≥65	56	6	62	5 997	1 103	232	1 335	152 045
Totaal	755	104	859	34 727	22 700	6 192	28 892	1 048 491

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – december 2007, ADSEI: Rijksregister (bevolking op 01/01/2008).

Tabel 10: Aandeel gerechtigden op het leefloon en equivalent leefloon op 31/12/2007 in Evere en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

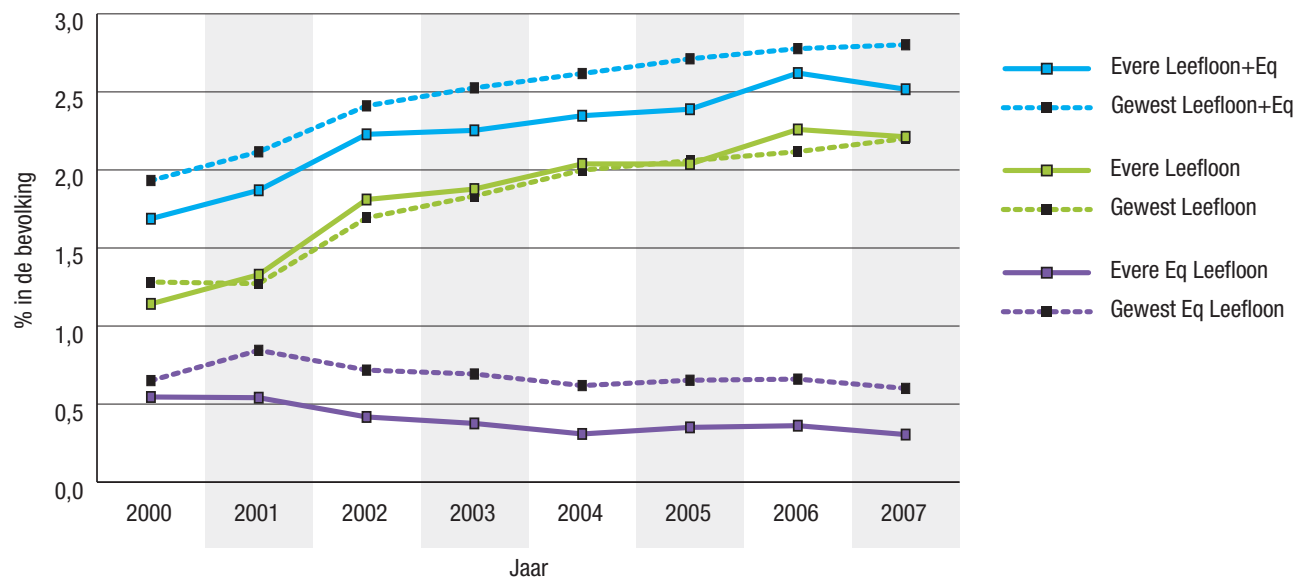
	Evere				Brussels Gewest			
Leeftijd	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking
<18	0,0	0,0	0,0	100 %	0,0	0,0	0,0	100 %
18-24	7,1	0,7	7,8	100 %	6,2	1,4	7,6	100 %
25-49	2,8	0,6	3,4	100 %	2,7	1,0	3,7	100 %
50-64	2,5	0,2	2,7	100 %	2,8	0,4	3,2	100 %
≥65	0,9	0,1	1,0	100 %	0,7	0,2	0,9	100 %
Totaal	2,2	0,3	2,5	100 %	2,2	0,6	2,8	100 %

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – december 2007, ADSEI: Rijksregister (bevolking op 01/01/2008).

Eind 2007 had 2,5 % van de Everse bevolking een inkomen van het OCMW, wat iets minder is dan in het Brussels Gewest (2,8 %). De leeftijdscategorie van 18 tot 24 jaar is hier het meest vertegenwoordigd, zowel in Evere als in het Brussels Gewest.

3.3 Inkomen en inkomensbron

Figuur 8: Evolutie van het aandeel gerechtigden op het leefloon of equivalent leefloon in Evere en het Brussels Gewest tussen 2000 en 2007.

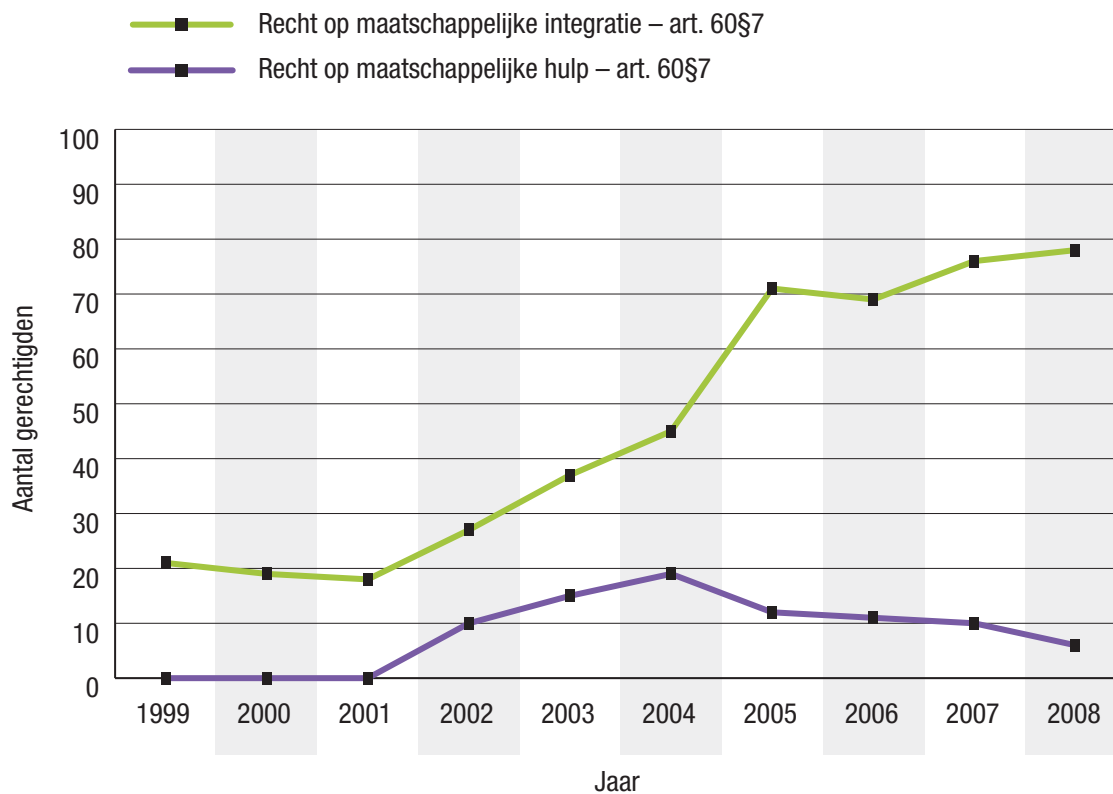
Bron: POD Maatschappelijke Integratie, gegevens op 31/12/2007, FOD Economie - ADSEI, Rijksregister.

Tussen 2000 en 2007 vertoont het aandeel personen die recht hebben op een inkomen van het OCMW in Evere een stijgende lijn, net zoals de gewestelijke evolutie.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.6 TEWERKSTELLINGSMAATREGELEN

Figuur 9: Aantal mensen tewerkgesteld overeenkomstig artikel 60§7 in het OCMW van Evere tussen 1999 en 2008.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie.

Tussen 1999 en 2007 is het aantal via artikel 60§7 tewerkgestelde personen in Evere gestegen. Zowel rechthebbenden op maatschappelijke integratie als rechthebbenden op maatschappelijke dienstverlening kunnen door het OCMW worden tewerkgesteld in het kader van artikel 60.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.7 MENSEN MET EEN LAAG INKOMEN (RVV EN OMNIO)

Tabel 11: Aantal rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging (RVV of OMNIO) en hun personen ten laste op 01/01/2008 in Evere, naar leeftijdscategorie.

Evere	Aantal gerechtigden				Aantal personen ten laste			
	<20	20-64	≥65	totaal	<20	20-64	≥65	totaal
WIGW	23	443	836	1 302	190	134	69	393
OCMW	11	641	41	693	758	322	16	1 096
IGO	0	4	231	235	4	20	43	67
Mensen met een handicap	0	320	236	556	104	91	28	223
Kinderen met verhoogde kinderbijslag	45	1		46	0	0		0
Gerechtigde van ≥ 50 jaar en werkzoekend ≥ 1 jaar		356	6	362	113	137	2	252
OMNIO	215	205	6	426				
Totaal aantal gerechtigden	294	1 970	1 356	3 620	1 169	704	158	2 031
Totale bevolking KBSZ	8 792	20 175	6 015	34 982	8 792	20 175	6 015	34 982

Bron: KBSZ 2008.

Tabel 12: Aandeel rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging (RVV of OMNIO) en hun personen ten laste op 01/01/2008 in Evere, naar leeftijdscategorie.

Evere	% gerechtigden in de bevolking				% personen ten laste in de bevolking			
	<20	20-64	≥65	totaal	<20	20-64	≥65	totaal
WIGW	0,3	2,2	13,9	3,7	2,2	0,7	1,1	1,1
OCMW	0,1	3,2	0,7	2,0	8,6	1,6	0,3	3,1
IGO	0,0	0,0	3,8	0,7	0,0	0,1	0,7	0,2
Mensen met een handicap	0,0	1,6	3,9	1,6	1,2	0,5	0,5	0,6
Kinderen met verhoogde kinderbijslag	0,5	0,0		0,1	0,0	0,0		0,0
Gerechtigde van ≥ 50 jaar en werkzoekend ≥ 1 jaar		1,8	0,1	1,0	1,3	0,7	0,0	0,7
OMNIO	2,4	1,0	0,1	1,2				
Totaal aantal gerechtigden	3,3	9,8	22,5	10,3	13,3	3,5	2,6	5,8
Totale bevolking KBSZ	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Bron: KBSZ 2008.

Het aantal rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging en hun personen ten laste is een indicator van het aantal personen dat in gezinnen met een laag inkomen leeft.

16,2 % van de bevolking van Evere heeft (rechtstreeks of onrechtstreeks) recht op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging, als gezinshoofd of

als persoon ten laste. Dit is minder dan in het Brussels Gewest⁽¹²⁾ (17,2 %). Evere telt meer OCMW-steuntrekkers (5,1 %) dan het gewestelijke gemiddelde (4,9 %). Er zijn daarentegen minder WIGW- (4,8 %) IGO- (0,9 %) rechthebbenden en oudere werklozen (1,8 %) dan gemiddeld in het Gewest (respectievelijk 5,1 %, 1,0 % en 2,0 %).

(12) Voor het Gewest, zie Tabel 7 van de Welzijnsbarometer 2008, pagina 16.

4. GEZONDHEID

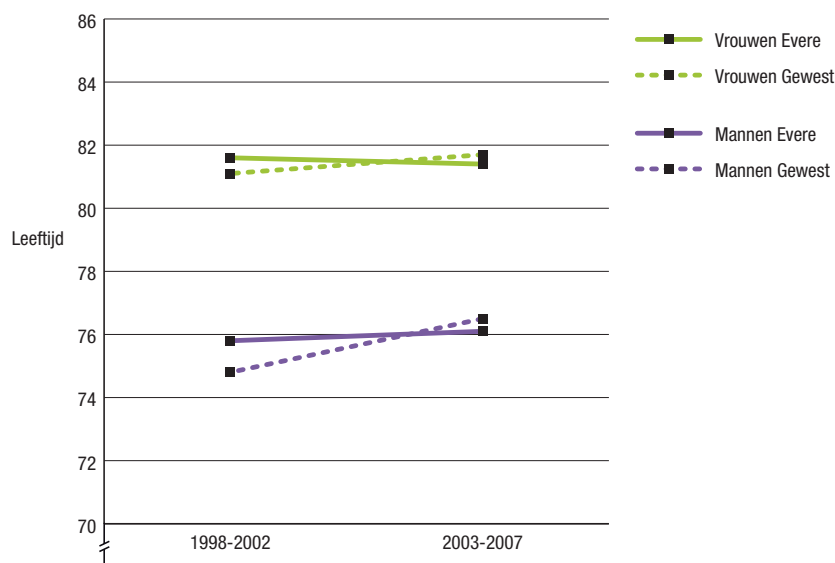
Van een aantal gezondheidsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg het onderwerp "Sterftecijfer" onder het thema "Gezondheid", maar ook "Leeftijdsstructuur" onder het thema "Demografie".

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.1 LEVENSVERWACHTING

Figuur 10: Evolutie van de levensverwachting in Evere en het Brussels Gewest, naar geslacht.

Bron: Statistische formulieren voor overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

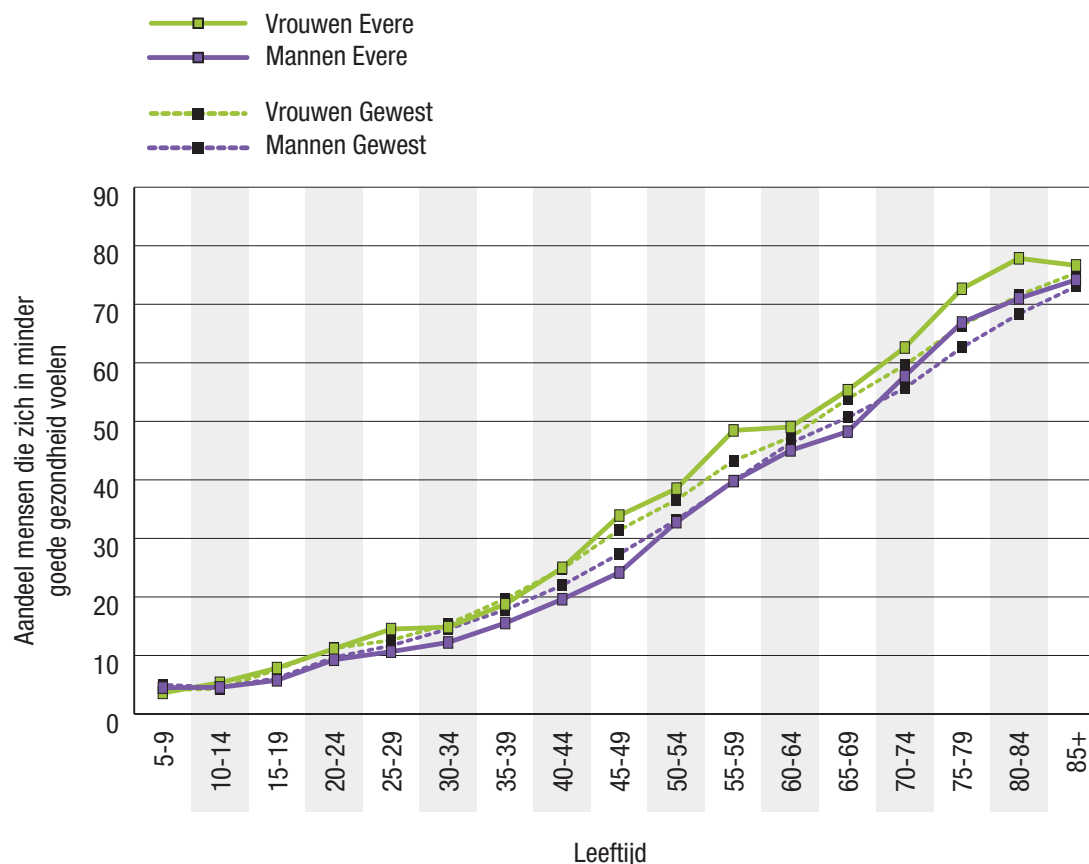
De levensverwachting van de vrouwen ligt hoger dan die van de mannen. We zien enkel een stijging van de levensverwachting voor de mannen (+0,3 jaar), die veel minder sterk is dan in het Gewest (+1,7 jaar). De levensverwachting bij de vrouwen stagneert dan weer (-0,2 jaar), terwijl ze voor alle Brusselse

gemeenten stijgt (+0,6 jaar). De levensverwachting in Evere ligt onder het gewestelijke gemiddelde en dit zowel voor mannen als voor vrouwen.

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.2 SUBJECTIEVE GEZONDHEID

Figuur 11: Inschatting van de eigen gezondheid in Evere en het Brussels Gewest, naar leeftijd en geslacht.

Bron: Algemene socio-economische enquête 2001, berekeningen Patrick Deboosere (VUB Interface Demography).

Vrouwen in Evere denken in minder goede gezondheid te verkeren dan de bevolking van het Gewest. Ook oudere mannen denken in minder goede gezondheid te verkeren dan het gewestelijke gemiddelde. Volwassen mannen denken dan weer dat ze in betere gezondheid verkeren.

De gezondheidsperceptie wordt gebruikt als een indicator van de algehele gezondheid van de bevolking. Dit gegeven lijkt een goede maatstaf zowel voor verkennende studies als voor beleidsplanning. Daarom werden de gegevens van de algemene socio-economische enquête 2001 over de gezondheidsperceptie in detail geanalyseerd in de “Gezondheids- en welzijnsatlas van Brussel –Hoofdstad” (hoofdstuk 9).

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.3 STERFTE

Tabel 13: Belangrijkste doodsoorzaken voor alle leeftijden in Evere, voor de periode 2003-2007 en vergelijking met het Brussels Gewest na standaardisering ⁽¹³⁾ voor leeftijd.

	Mannen			Vrouwen		
	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest
Cardiovasculaire aandoeningen	269	352,0	+8 %	368	416,2	+14 %
Kanker	223	291,8	+1 %	225	254,5	+3 %
Ademhalingsziekten	112	146,5	+5 %	113	127,8	+7 %
Ziekten ademhalingsorganen	42	55,0	+11 %	53	59,9	+6 %
Infectieuze en parasitaire aandoeningen	27	35,3	+15 %	32	36,2	-8 %
Uitwendige doodsoorzaken	44	57,6	-17 %	42	47,5	-10 %
Ongevallen	30	39,3	+12 %	28	31,7	-9 %
Totaal	805	1 053,3	+3 %	996	1 126,4	+8 %

Enkel de doodsoorzaken die tijdens de periode 2003-2007 meer dan 20 overlijdens tellen, zijn opgenomen in deze tabel.

De statistisch significante verschillen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn in het vet weergegeven.

Als het percentage van het verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest niet in het vet gedrukt is, kan het verschil aan het toeval te wijten zijn.

Bijgevolg moet men vermijden verklarende hypothesen te zoeken, ook wanneer het om een hoog percentage gaat.

Bron: Statistische formulieren voor overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

Het sterftcijfer in Evere bedraagt 1 053 per 100 000 voor mannen en 1 126 per 100 000 voor vrouwen. Na standaardisering voor de leeftijd, zijn deze percentages aanzienlijk hoger in vergelijking met het Gewest (+3 % voor mannen en +8 % voor vrouwen).

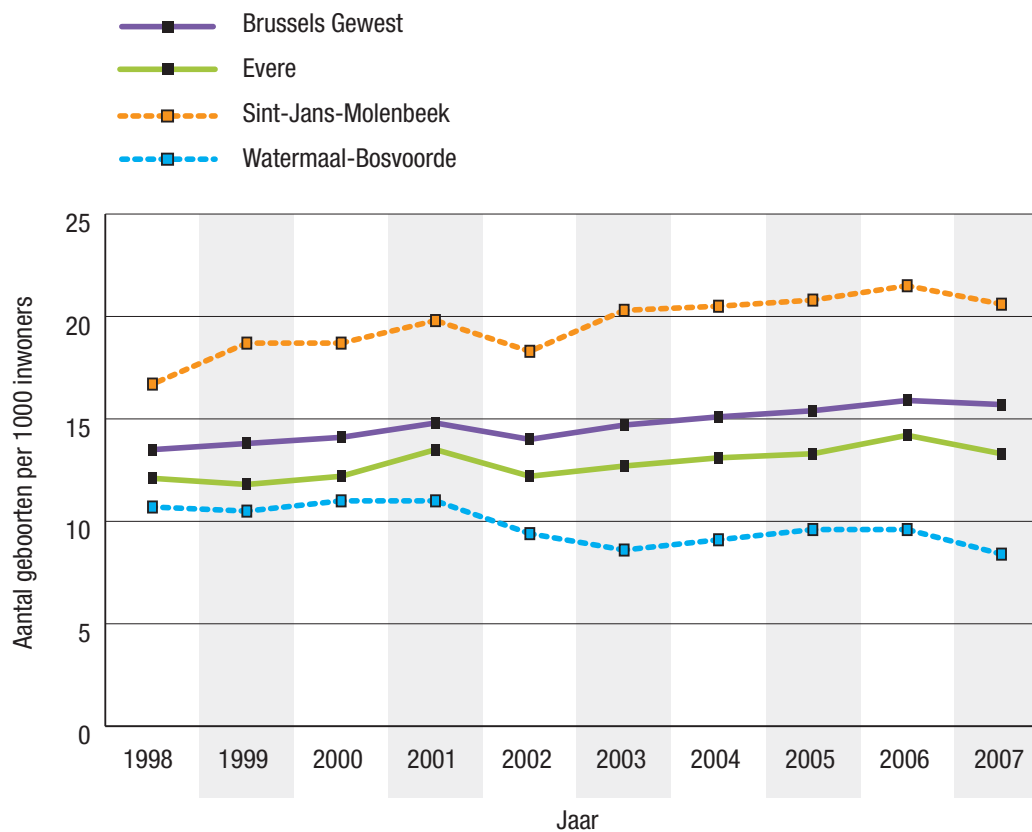
Na standaardisering voor de leeftijd zien we een significante oversterfte door cardiovasculaire aandoeningen, en dit uitsluitend bij vrouwen.

(13) Zie woordenlijst.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.1 GEBOORTEN

Figuur 12: Evolutie van de geboortecijfers in Evere en het Brussels Gewest, 1998-2007.

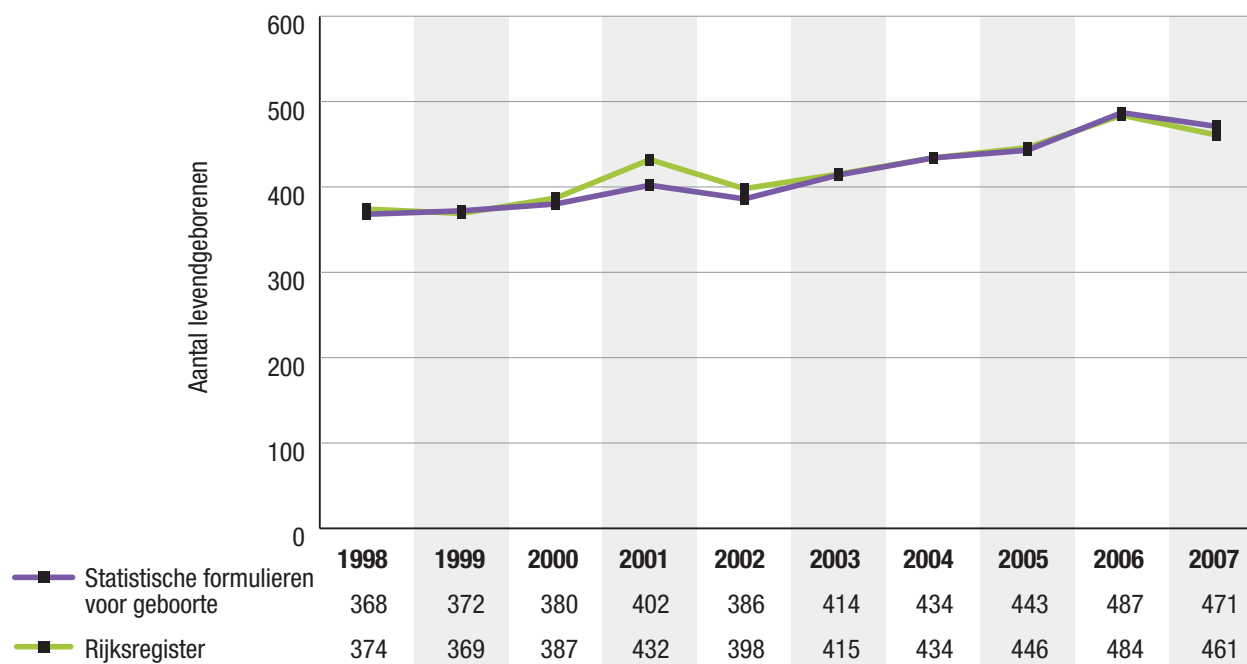

Bron: Statistische formulieren voor geboorten, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

Tussen 1998 en 2007 kende Evere een lichte stijging van het absolute aantal levendgeborenen en van het geboortecijfer, met uitzondering van een lichte daling in 2002. Het geboortecijfer van de gemeente blijft onder dat van het Gewest.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

Figuur 13: Evolutie van het absoluut aantal levendgeborenen in Evere, 1998-2007 volgens twee verschillende bronnen.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn en ADSEI: Rijksregister.

Als officieel cijfer voor het aantal geboorten geldt het cijfer van het Rijksregister, dat samengesteld is op basis van het bevolkingsregister van de gemeenten.

Een andere informatiebron zijn de statistische formulieren voor geboorte, die worden ingevuld door de gezondheidswerkers en de diensten van de burgerlijke stand van de gemeente van geboorte. Deze bron houdt rekening met alle geboorten, ongeacht het verblijfsstatuut van de moeder. In de meeste gemeenten is het aantal via deze bron geregistreerde geboorten hoger dan het aantal geboorten geregistreerd door het Rijksregister. Niet-

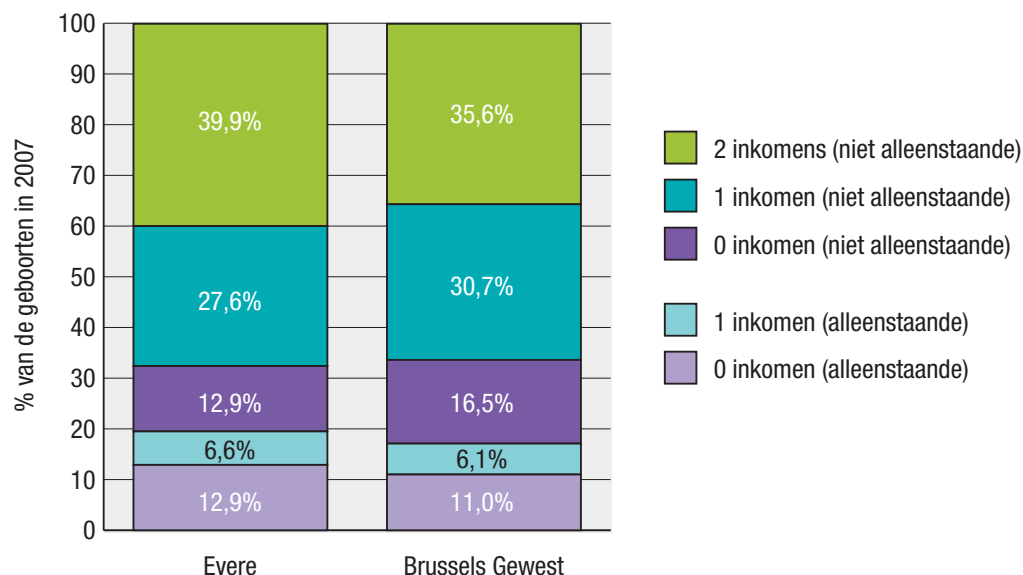
geregistreerde geboorten vinden we enerzijds bij kinderen van wie de moeder is ingeschreven in het Wachtregister en anderzijds in bijzondere situaties (diplomatiek personeel verbonden aan internationale instellingen, thuislozen, illegalen).

In Evere is het verschil tussen de twee informatiebronnen minimaal en soms zelfs omgekeerd (10 personen in 2007). Dit betekent dat weinig of geen geboorten niet ingeschreven zijn in het Rijksregister.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.2 KENMERKEN VAN DE BORELINGEN EN DE MOEDERS

Figuur 14: Sociale kenmerken van de huishoudens van de pasgeborenen in Evere en het Brussels Gewest op 01/01/2007.⁽¹⁴⁾

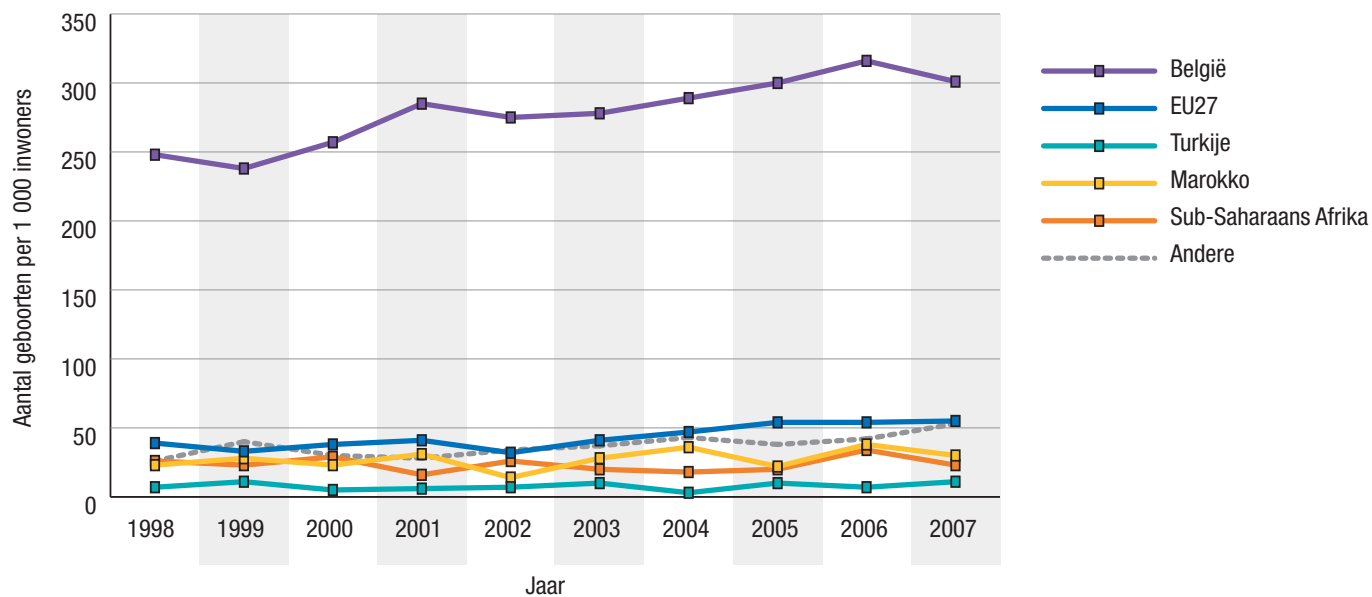
Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In Evere wordt 39,9 % van de kinderen geboren in een huishouden met twee inkomens. Dit is meer dan in het Gewest (35,6 %) en doorgaans worden meer kinderen geboren in huishoudens met minstens één inkomen. Het percentage alleenstaande moeders ligt iets hoger dan in het Gewest (19,5 % tegenover 17,1 %).

(14) Een alleenstaand huishouden is een huishouden waar de moeder alleen woont op het moment van de geboorte.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

Figuur 15: Evolutie van de huidige nationaliteit van de moeder van de pasgeborenen in Evere, 1998-2007.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In 2007 werd in Evere 64 % van de kinderen geboren uit moeders met de Belgische nationaliteit.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.3 GEZONDHEID VAN DE BORELINGEN EN DE MOEDERS

Tabel 14: Evolutie van de kenmerken van de geboorten en de moeders die in Evere en het Brussels Gewest wonen, 2003-2007.

	Aantal Evere	% Evere*	% Gewest*
	2003-2007	2003-2007	2003-2007
Meerlinggeboorten	74	3,3	3,5
Keizersneden	421	18,6	17,4
Ingeleide bevallingen	622	28,3	26,3
Vroeggeboorte (< 37 weken)	164	7,7	6,7
Ernstige vroeggeboorte (< 32 weken)	20	0,9	1,0
Laag geboortegewicht (< 2500g)	171	7,7	6,5
Moeders < 20 jaar	51	2,3	2,8
Moeders ≥ 40 jaar	86	3,8	4,0

* Per 100 levendgeboorten (vroeggeboorte of laag geboortegewicht) of totaal.

De statistisch significante verschillen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn in het vet weergegeven.

Als het percentage van het verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest niet in het vet gedrukt is, kan het verschil aan het toeval te wijten zijn. Bijgevolg moet men vermijden verklarende hypothesen te zoeken, ook wanneer het om een hoog percentage gaat.

In Evere komen verhoudingsgewijs meer ingeleide bevallingen (28,3 %) en laag geboortegewicht (7,7 %) voor dan in het Brussels Gewest (26,3 % en 6,7 %).

Bron: Statistische formulieren voor geboorte en overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

4.2.4 FOETO-INFANTIELE STERFTE

Tabel 15: Evolutie van de perinatale, infantiele en foeto-infantiele mortaliteit bij geboorten bij moeders die wonen in Evere en het Brussels Gewest, 2003-2007.

	Aantal Evere	Evere per 1 000 geboorten	Gewest per 1 000 geboorten
	2003-2007	2003-2007	2003-2007
Perinatale mortaliteit (1)	14	6,2	7,2
Infantiele mortaliteit (2)	10	4,4	4,3
Foeto-infantiele mortaliteit (3)	19	8,4	9,2

(1) Overlijden voor de geboorte, vanaf 22 weken zwangerschap of 500g, of tijdens de eerste week na de geboorte (0-6 dagen na de bevalling), per 1 000 geboorten.

(2) Overlijden na de geboorte en voor de eerste verjaardag (tussen 0 en 364 levensdagen), per 1 000 levendgeboorten.

(3) Overlijden vanaf 22 weken zwangerschap tot de geboorte (criterium vanaf 1999, daarvoor 28 weken zwangerschap of 1 000g) of in de loop van het eerste levensjaar, per 1 000 geboorten.

In Evere is er geen significant verschil in perinatale, infantiele en foeto-infantiele sterfte in vergelijking met het Gewest.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte en overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

5. OPLEIDING

Van een aantal onderwijsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg het onderwerp “Kinderopvang” onder het thema “Sociaal-cultureel”, maar ook “Inschakeling op de arbeidsmarkt” onder het thema “Economie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

5.1 Schoolgaande bevolking in kleuteronderwijs

Tabel 16: Aantal leerlingen in het kleuteronderwijs in Evere en het Brussels Gewest, begin 2008.

	Evere	Brussels Gewest
Naar woonplaats	1 511	46 958
Naar plaats van onderwijs	1 515	51 041

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap 2007, Berekeningen: IGEAT-ULB.

Opmerkingen: de statistieken op de verblijfplaats hebben betrekking op de kinderen die in Evere wonen, ongeacht de gemeente waarin ze onderwijs volgen. Zij geven over het algemeen een vrij goed beeld van de realiteit in de gemeente.

De leerlingen die school lopen in scholen die niet door de Vlaamse en Franse Gemeenschap gesubsidieerd worden (meer bepaald de internationale scholen) zijn niet in deze cijfers opgenomen.

5.2 Schoolgaande bevolking in leerplichtonderwijs

Tabel 17: Aantal leerlingen in het leerplichtonderwijs in Evere en het Brussels Gewest, begin 2008.

		Naar woonplaats		
		Evere		Brussels Gewest
Onderwijsniveau	Onderwijsvorm	Aantal	% in onderwijsniveau	% in onderwijsniveau
Lager onderwijs	Lager onderwijs	2 589	94,4	94,8
	Bijzonder lager onderwijs	155	5,6	5,2
	Totaal lager onderwijs	2 744	100,0	100,0
Secundair onderwijs 1	Secundair onderwijs	840	100,0	100,0
Secundair onderwijs 2	ASO	428	49,3	51,2
	TSO	233	26,8	24,5
	BSO	207	23,8	24,3
	Totaal	868	100,0	100,0
Secundair onderwijs 3	ASO	282	41,2	45,9
	TSO	235	34,4	30,9
	BSO	167	24,4	23,2
	Totaal	684	100,0	100,0
Buitengewoon secundair onderwijs	Buitengewoon secundair onderwijs	104	100,0	100,0
Secundair onderwijs 4	BSO	15	100,0	100,0
Totaal aantal leerlingen		5 255	-	-

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap 2007, Berekeningen: IGEAT-ULB.

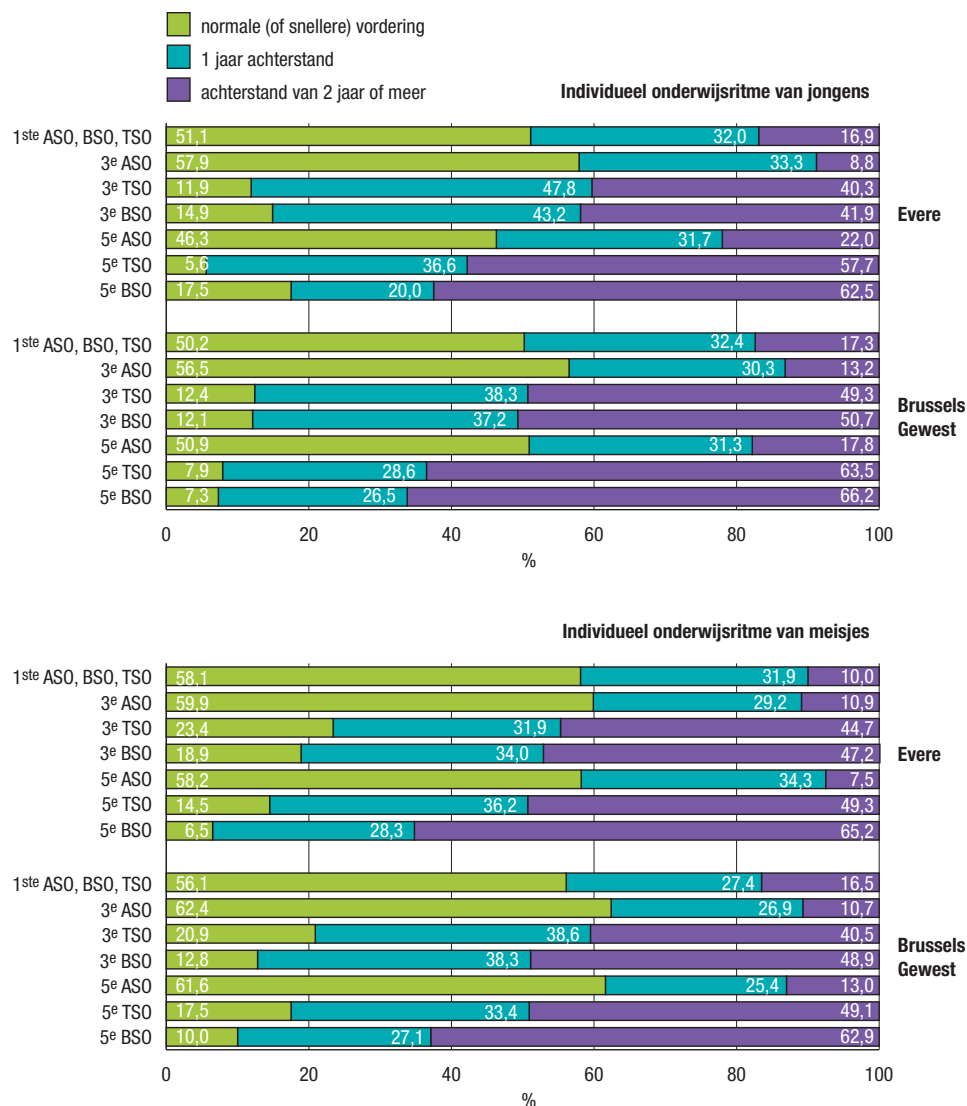
Het secundair niveau 1 omvat de leerlingen in de eerste twee jaar van het secundair onderwijs. Secundair niveau 2 omvat de leerlingen in het derde en vierde jaar. Secundair niveau 3 omvat de leerlingen van het vijfde en zesde jaar. Niveau 4 omvat het zevende jaar van het secundair beroepsonderwijs.

Vergeleken met het gemiddelde van het Gewest vertonen de leerlingen van het secundair onderwijs die in Evere wonen meer de neiging om voor het technisch onderwijs te kiezen, en minder voor het algemeen onderwijs.

De gemeente telt 5 255 schoolgaande leerlingen, met andere woorden leerlingen die in de gemeente wonen en het leerplichtonderwijs volgen. Opgelet, een leerling die in een andere gemeente woont, kan naar school gaan in Evere en omgekeerd.

5.3 Onderwijsritme in leerplichtonderwijs

Figuur 16: Onderwijsritme van leerlingen van het secundair onderwijs (eerste, derde en vijfde jaar) woonachtig in Evere en het Brussels Gewest, naar geslacht en onderwijsvorm, schooljaar 2007-2008.

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap.

“Normale vordering” betekent dat de leerling ofwel op zijn tijd vooruit is, ofwel in het theoretische jaar zit waarin hij op zijn leeftijd geacht wordt te zitten.

Bij de leerlingen van het 1e jaar van het secundair onderwijs, alle richtingen samen, was in 2007-2008 tussen de 50 en 60 % van de in Evere wonende kinderen “normaal gevorderd” (dat is iets meer dan in het Brussels Gewest), ongeveer een derde had één jaar achterstand (een beetje minder dan in het Gewest) en iets minder dan 15 % had twee of meer jaar achterstand (tegenover meer dan 15 % in het Gewest). Over het algemeen zijn leerlingen die in Evere wonen vaker “normaal gevorderd” dan in het Gewest.

In 2001⁽¹⁵⁾ waren jongeren die niet voortstudeerden en geen diploma hoger secundair onderwijs hadden verhoudingsgewijs minder talrijk in de gemeente (43,3 % van de 18 tot 24-jarigen niet-studerenden) dan in de 19 gemeenten samen (47,7 %).

(15) Socio-economische enquête 2001.

6. HUISVESTING EN LEEFOMGEVING

Van een aantal huisvestingsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen “Oppervlakte van een woning”, “Type woning”, “Evolutie van het woningbestand”, “Eigendomsstructuur” en “Sociale woningbestand” onder het thema “Huisvesting”, maar ook “Ouderdom van de bebouwing” en “Structuur van de bebouwing” onder het thema “Morfologie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

Tabel 18: Kenmerken van de woningen in Evere en het Brussels Gewest.

	Evere	Brussels Gewest
Aandeel huishoudens dat in een appartement woont (%) - 2001	73,4	71,2
Gemiddelde oppervlakte per woning (m ²) - 2001	72,9	74,4
Aantal woonvertrekken per bewoner (n) - 2001	1,9	1,9
Aandeel koopwoningen (%) - 2001	45,5	41,5
Aandeel huurwoningen (%) - 2008	52	58,6
Aandeel sociale woningen (woning/100 huishoudens) - 2007	14,2	7,8
Aandeel woningen met basiscomfort (%) - 2001	93,1	90,8
Aandeel woningen gebouwd voor 1961 (%) - 2001	40,6	63,0
Gemiddelde maandelijkse huur (€) - 2008	542	553
Gemiddelde maandelijkse huur van woningen met 1 kamer (€) - 2008	495	471
Gemiddelde maandelijkse huur van woningen met 2 kamers (€) - 2008	574	591
Aandeel “niet-natuurlijke zones” (%) - 2006	47,9	46,5

Bron: FOD Economie – ADSEI (Socio-economische enquête 2001); Observatorium van de huurprijzen 2008; IGEAT 2006

Het aandeel huishoudens dat in een appartement woont in Evere is lichtjes hoger dan het gewestelijke gemiddelde (73,4 % tegen 71,2 %). Het aandeel personen die in een sociale woning wonen, is veel groter (14,2 % tegenover 7,8 %). De gemiddelde huurprijs van een huurwoning bedraagt € 542. Er zijn meer woningen standaard uitgerust (93,1 % heeft basisvoorzieningen, dit wil zeggen, een badkamer, stromend water en een toilet in huis) en de omgeving is vrij groen (slechts 47,9 % van het

gemeentelijke grondgebied is niet natuurlijk tegenover 46,5 % voor het Gewest, de rest wordt ingenomen door groene ruimten, tuinen of doordringbare oppervlakken⁽¹⁶⁾).

(16) Zie referentiekaart.

7. WOORDENLIJST

‰ = per 1 000

19de eeuwse gordel: de verstedelijkte gordel uit de 19de eeuw omvat de wijken van de eerste kroon, waar de verstedelijking vooral in de tweede helft van de 19de eeuw plaatsvond. Tot deze gordel behoren ook de oudste wijken van de tweede kroon: de uitbreidingen van de vroegere voorsteden en de tussenruimten die het dichtst bij de Vijfhoek gelegen zijn. In tegenstelling tot de eerste kroon reikt de 19de-eeuwse gordel niet tot aan de militaire lanen (in het oosten) of het ringspoor (in het westen).

Activiteitsgraad: het aandeel van de bevolking op beroepsleeftijd (tussen 18 en 64 jaar) die werkt of op zoek is naar werk. De activiteitsgraad wordt dus gedefinieerd door de verhouding (werknemers + werklozen)/(bevolking 18-64 jaar).

Afhankelijkheidsindex: verhouding tussen de bevolking die zich in de meest afhankelijke leeftijdscategorieën (0-19 jaar en 65 jaar en ouder) bevindt en de bevolking die het meest waarschijnlijk een beroepsactiviteit uitoefent (20 tot 64 jaar), uitgedrukt in percentage.

Arme sikkel: zone waar al meerdere decennia een concentratie van de op economisch vlak meest kansarme bevolkingsgroepen woont, bestaande uit de wijken in het noorden en het westen van de eerste kroon, die behoren tot de armste wijken van het Brussels Gewest en die een sikkel vormen rond het stadscentrum. De wijken van deze zone zijn:

- binnen de Vijfhoek, het westen van de Noord-Zuidverbinding en de Marollen;
- het oosten van Anderlecht (Kuregem) en Laag-Molenbeek (tussen de spoorlijn en het kanaal);
- in het noorden de gemeente Sint-Joost, het westen van Schaarbeek, Laken en de industriële zones langs het kanaal;
- in het zuiden, de lage gedeelten van Sint-Gillis en Vorst.

Voor meer details, zie “Ruimtelijke structuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest”.

Bel-etagewoning: aanpalende woning, typisch voor de periode na de Tweede Wereldoorlog, waarvan de garage en de inkomhal beneden, de living en de keuken op de eerste verdieping (= bel-etage) en de slaapkamers en de badkamer op de tweede verdieping zijn gelegen.

Buitenlandse origine (bevolking van): verwijst naar de bevolking die met een andere dan de Belgische nationaliteit is geboren of waarvan de ouders afkomstig zijn uit de immigratie.

Diploma hoger onderwijs: verwijst naar een universitair diploma (korte en lange type) of een diploma van het niet-universitair hoger onderwijs (korte en lange type).

Emigratie: verwijst naar het verlaten van een gebied door mensen uit dat gebied en hun verplaatsing naar een ander gebied om er te wonen en te werken.

Gemiddeld inkomen: som van de inkomens van alle huishoudens van een gebied gedeeld door het aantal huishoudens van datzelfde gebied.

Gentrificatie: proces dat verwijst naar de vervanging van de bevolking in vervallen historische wijken met een kansarme bevolking door een meer welgestelde bevolking, vaak jongvolwassenen zonder kinderen en met een hogere culturele en/of economische status (bijvoorbeeld: de Docks in Londen, de Antoine Dansaertstraat in Brussel).

Index van intensiteit van de veroudering: het aandeel 80-plussers bij de 65-plussers. Hoe hoger dit aandeel, hoe intenser de veroudering.

Indicator: evaluatie-instrument, vaak statistisch, waarmee een situatie of een trend op redelijk objectieve manier in tijd en ruimte kan worden gemeten. Een indicator meet maar zelden rechtstreeks de complexiteit van een fenomeen. De statistische indicatoren wijzen vaak op uitingen van dit fenomeen, op de sporen die het nalaat en de gevolgen die het veroorzaakt.

IGO: Inkomensgarantie voor ouderen.

Immigratie: verwijst naar de aankomst in een gebied van mensen uit een ander gebied, ongeacht hun nationaliteit (dus ook Belgen), die er komen wonen en werken.

Intra- of extrafamiliale transfers: financiële transfers om het inkomen uit werk te herverdelen, hetzij via de sociale

zekerheid (werkloosheid, pensioen, invaliditeit,...), hetzij binnen families (van werknemers naar andere leden van het huishouden of van de familie).

Kroon: beschrijving van de wijken met een zekere maatschappelijke, stedenbouwkundige homogeniteit, die een ring vormen binnen de stad. In Brussel verwijst de eerste kroon naar de wijken tussen de lanen van de kleine ring en de middenring, gevormd door de Churchillaan (in het zuiden), de militaire lanen (in het oosten: Generaal Jacques, Generaal Meiser, Brand Whitlock, Auguste Reyers, Generaal Wahis) en de spoorlijnen (in het westen). De tweede kroon omvat de wijken die het meest aan de buitenkant van de stad liggen. Op de kaart bij “Ruimtelijke structuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest” is de eerste kroon samen met de Vijfhoek weergegeven in rood en blauw, de tweede kroon in roze, groen en geel.

Kwadrant: een kwadrant verwijst in het algemeen naar het resultaat van de verdeling in vier van een oppervlakte. Zo bestaat het zuidoostelijke kwadrant van Brussel uit de wijken in de oostelijke helft van de zuidelijke helft van de stad.

Leefloon: een gewaarborgde financiële maatschappelijke hulp, toegekend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW). Het leefloon is een residuair recht: het is ondergeschikt aan het vervullen van alle nuttige en nodige maatregelen om zijn rechten te doen gelden op andere sociale prestaties of middelen waarop men recht zou hebben krachtens de Belgische en buitenlandse wetgeving. Het wordt dus enkel toegekend wanneer de aanvrager geen recht heeft op een andere sociale uitkering. Het equivalent leefloon is een financiële hulp, waarvan de bedragen dezelfde zijn als die van het leefloon. Het wordt toegekend aan personen die om bepaalde redenen (bijvoorbeeld nationaliteit) niet in aanmerking komen voor het recht op leefloon.

Mediaan inkomen: wanneer men alle inkomens rangschikt van het kleinste tot het hoogste bedrag, is het mediaan inkomen het bedrag in het midden van de rangschikking. Dit betekent dat de helft van de inkomens lager is dan het mediane inkomen, en de helft hoger. De mediaan wordt minder beïnvloed door extreme waarden (zeer hoog of zeer laag) dan

het gemiddelde. De “armoederisicogrens” wordt vastgelegd op 60 % van het mediane inkomen.

Middenklasse: zeer heterogene sociale klasse, deels gedefinieerd door het levensniveau, gesitueerd boven de volksklassen (om niet te zeggen, de armen) en onder de welgestelde klasse. Wat de beroepen betreft, wordt de hogere middenklasse vaak geassocieerd met hogere intellectuele beroepen, maar zelden met vrije beroepen, die worden geassocieerd met de welgestelde klasse. De lagere middenklasse wordt vaak geassocieerd met maatschappelijk werkers, verpleegsters, intermediaire beroepen, een deel van de bedienden,...

Migratiesaldo: verschil tussen het aantal aankomsten (inwijking) en het aantal vertrekken (uitwijking) van de inwoners binnen een gebied.

Modale leeftijd: de meest voorkomende leeftijd binnen een bevolking. De modus is de meest voorkomende waarde.

Modale waarde: in een statistische reeks is dit de waarde die een variabele het vaakst aanneemt. Bijvoorbeeld: als er in een flatgebouw 5 flats zijn met 2 kamers, 1 flat met 3 kamers en 3 flats met 1 kamer, dan is de modale waarde van de variabele “aantal kamers” gelijk aan 2.

Modus: zie modale waarde.

Nationaliteit: het feit dat een natuurlijke of rechtspersoon onderworpen is aan het burgerlijk recht van een staat. Men kan inwoner van een land zijn zonder de nationaliteit van dat land te hebben. Dit heeft gevolgen inzake stemrecht, toegang tot het openbaar ambt, enz.

Natuurlijke aangroei: verschil tussen het aantal geboorten en het aantal sterfgevallen binnen een gebied of een bevolkingsgroep.

NWWZ: Niet-werkende werkzoekenden. Personen zonder betaalde arbeid ingeschreven als werkzoekende bij de gewestelijke tewerkstellingsdienst Actiris. Het betreft zowel uitkeringsgerechtigde werklozen als jongeren in hun wachtlijn,

vrij ingeschreven werkzoekenden en verplicht ingeschreven werkzoekenden (bijvoorbeeld doorverwezen door een OCMW).

Omnio: nieuw statuut dat sinds 1 april 2007 van toepassing is en het recht op de verhoogde tegemoetkoming voor geneeskundige verzorging uitbreidt naar verzekerden uit huishoudens met een laag inkomen.

Opbrengstgebouw: gebouw met verschillende woningen verhuurd door een of meerdere eigenaars. De woningen zijn een belegging voor de eigenaar die huur ontvangt. Het betreft vaak een gebouw dat oorspronkelijk is ontworpen als appartementsgebouw, maar een eengezinswoning kan eveneens worden omgebouwd tot opbrengstgebouw. In dit geval spreekt men van “opdeling”, een vaak voorkomend verschijnsel in Brussel in de oude burgerwijken van de eerste oostelijke kroon (van Schaarbeek tot Sint-Gillis).

Opdeling: verbouwing waarbij een gebouw dat oorspronkelijk was ontworpen als een eengezinswoning wordt opgedeeld in meerdere appartementen, gemeubelde kamers of studentenkamers.

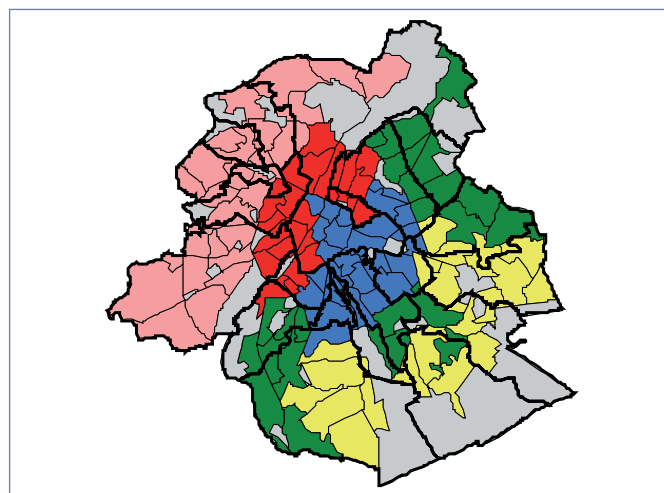
Procentpunt: wanneer twee percentages worden vergeleken, wordt het verschil tussen beide meestal uitgedrukt in procentpunten. Het verschil tussen 10 % en 30 % bedraagt 20 procentpunten (niet te verwarren met het verband tussen de beide waarden: 30 % is 300 % hoger dan 10 %).

Rijksregister: register met identificatie- en adresgegevens van de officiële bevolking van België. Het betreft personen die ingeschreven zijn in de gemeentelijke bevolkings- of vreemdelingenregisters. Het Rijksregister is de belangrijkste bron voor statistieken in verband met de bevolking. Als men bij het berekenen van armoede-indicatoren gebruik maakt van het Rijksregister moet men er rekening mee houden dat bepaalde kwetsbare bevolkingsgroepen niet ingeschreven staan (bijvoorbeeld sommige dak- en thuislozen of mensen zonder papieren).

Ruimtelijke structuur van het Brussels Gewest: schematisch gezien is de Brusselse ruimte, zoals geldt voor veel grote steden,

het product van de overlapping van twee fundamentele structuren: (a) een concentrische structuur, verbonden aan de historische ontwikkeling van de stad volgens een cirkel met een toenemende diameter en (b) een structuur in kwadranten, verbonden aan de reproductie, doorheen de gehele groei van de agglomeratie en afhankelijk van de differentiële druk op de ruimte. Er is een sociaaleconomische kloof tussen enerzijds het dal van de vallei en de lichte westelijke helling – van oorsprong vochtiger, minder goed bewoonbaar en volkser, waar de industriële ontwikkelingen van de 19de en de eerste helft van de 20ste eeuw waren geconcentreerd – en anderzijds een welgestelde zuidoostelijke kwadrant, waarnaar de burgerlijke wijken zich eerder en in grotere mate hebben uitgebreid, op de vlucht voor de centrale arbeiderswijken. Deze kwadrant heeft zich steeds verder ontwikkeld vanuit de meer aristocratische stad op de rechterhelling, die steiler, beter bewoonbaar en topografisch dominant is.

De combinatie van deze twee structuren leidt binnen het Gewest tot de onderverdeling in vijf grote subgebieden: de westelijke zone (in het roze), de westelijke centrale zone of arme sikkkel (in het rood), de oostelijke centrale zone (in het blauw), de tussenliggende oostelijke zone (in het groen) en de externe oostelijke zone of zuidoostelijke kwadrant (in het geel).

RVOHR: Ruimte voor Versterkte Ontwikkeling van Huisvesting en Renovatie: omvat de oude stadsbuurten van Anderlecht, Brussel-Stad, Molenbeek, Koekelberg, Jette, Schaarbeek, Sint-Joost, Elsene, Etterbeek, Sint-Gillis en Vorst, waar de overheid een grotere inspanning moet leveren. De Wijkcontracten moeten noodzakelijkerwijs in de RVOHR gelegen zijn. De verschillende premies en fiscale voordelen of bepaalde subsidies aan de gemeenten worden er verhoogd.

RVV: Rechthebbende op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging.

Standaardafwijking: meet de verspreiding van een reeks waarden rond hun gemiddelde.

Standaardisering: methode voor het corrigeren van cijfergegevens zodat vergelijkingen tussen populaties met een verschillende leeftijdspiramide mogelijk zijn. Men spreekt vaak over standaardisering voor de leeftijd, maar men kan ook standaardiseren voor een reeks andere kenmerken, zoals bijvoorbeeld het geslacht.

Statistische buurt: een statistische buurt is de kleinste administratieve eenheid waarvoor socio-economische en administratieve gegevens beschikbaar zijn. Elke gemeente wordt onderverdeeld in meerdere statistische buurten. Op basis van de gegevens per statistische buurt kunnen de intragemeentelijke verschillen zo goed mogelijk worden gevat. Het Brussels Gewest is verdeeld in 724 statistische buurten. In 2002 telde een buurt gemiddeld 1 350 inwoners. Een statistische buurt mag niet worden verward met de gewone betekenis die wordt gegeven aan de buurten. In de ogen van de gebruikers en de bewoners, zijn de buurten vaak slechts zeer vaag afgebakend. Bovendien verschilt de beschrijving van de buurt van de ene inwoner tot de andere.

Sterftecijfer: verhouding, voor een bepaalde periode, van het aantal sterfgevallen binnen een bepaalde bevolking tot het bevolkingsaantal in het midden van de periode. Deze verhouding wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 1 000 inwoners en per jaar. Als bron voor de teller geldt het overlijdensbestand, aangelegd op basis van de

overlijdensformulieren. Voor de noemer wordt gebruik gemaakt van de effectieve bevolkingsomvang verstrekt door het Rijksregister. De vroegtijdige mortaliteit wordt berekend door het aantal sterfgevallen van mensen jonger dan 65 jaar in de loop van de bestudeerde periode te delen door het aantal personen jonger dan 65 jaar in de bevolkingsgroep in het midden van de gegeven periode. Ze wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 1 000 inwoners en per jaar. Het sterftecijfer per oorzaak wordt berekend door het aantal sterfgevallen te wijten aan één oorzaak in de loop van de bestudeerde periode te delen door het aantal personen in de bevolkingsgroep in het midden van de gegeven periode. Dit cijfer wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 100 000 inwoners.

Verouderingsindex: verhouding tussen het aantal ouderen (65 jaar en meer) en het aantal jongeren (0 tot 19 jaar), uitgedrukt in percentage.

Vijfhoek: zone in Brussel die binnen de lanen van de kleine ring ligt. Het is de stad die oorspronkelijk werd beschermd door de stadswallen. De naam van deze zone is afkomstig van de vorm, die het tracé van de oude stadswallen volgt.

Volksklasse: deel van de bevolking dat potentieel het meest kwetsbaar is, met name op financieel vlak, als gevolg van het weinige opgebouwde kapitaal. De volksklasse omvat de arbeiders, maar ook werknemers met de financieel minst vergoede functies en gepensioneerden met een laag pensioen zonder rente. Er is een duidelijk verband tussen financieel kapitaal en cultureel kapitaal, aangezien de laagst opgeleiden doorgaans de minst goedgebetaalde banen hebben en vaker worden getroffen door werkloosheid.

Vreemdelingenregister: register van de vreemdelingen die zijn toegelaten of gemachtigd om langer dan drie maanden in België te verblijven, met vermelding van de woonplaats.

Wachtregister: register met de kandidaat-vluchtelingen tijdens de erkenningsprocedure.

Werkende actieve bevolking: de bevolking op de arbeidsmarkt die effectief werkt (een baan heeft).

Werkloosheid: de inactiviteit van een persoon die zich effectief op de arbeidsmarkt bevindt (oud genoeg om op zoek te gaan naar betaald werk).

Werkloosheidsgraad: het aandeel werklozen in de beroepsbevolking. De werkloosheidsgraad wordt gedefinieerd door de verhouding (werklozen)/(werknemers + werklozen).

Werkzoekende: persoon zonder werk die verklaart op zoek te zijn naar een baan of persoon die een werkloosheidsuitkering krijgt (uitkeringsgerechtigde werkzoekende).

WIGW: weduwen, invaliden, gepensioneerden en wezen: deze categorieën genieten onder andere van de verhoogde tegemoetkoming voor geneeskundige verzorging onder bepaalde inkomensvoorwaarden.

COLOFON

AUTEURS:

Université Libre de Bruxelles - IGEAT:
Benjamin WAYENS, Pierre KUMMERT, Gauvain DUMONT

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn:
Truus ROESEMS

LAY-OUT:

Centre de Diffusion de la Culture Sanitaire asbl:
Nathalie da Costa Maya

VERTALING:

Brussels Language Services sprl
Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie
(CMDC-CDCS) vzw

DEPOTNUMMER:

D/2010/9334/16

VOOR MEER INFORMATIE:

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad

www.observatbru.be
Myriam DE SPIEGELAERE – 02/552 01 45 –
mdespiegelaere@ccc.irisnet.be

ULB – Institut de Gestion de l'Environnement et d'Aménagement du Territoire (IGEAT)

www.ulb.ac.be/igeat
Benjamin WAYENS – 02/650 50 79 – bwayens@ulb.ac.be

COCOF – Service des Affaires sociales – Cohésion sociale

www.cocof.irisnet.be
Martine BAUWENS – 02/800 84 23 – mbauwens@cocof.irisnet.be
(gewestelijke contracten)
Marie-Pierre DURT – 02/800 81 25 – mpdurt@cocof.irisnet.be
(gemeentelijke contracten)

CBAI – Centre régional d'appui à la politique de cohésion sociale (CRAcs)

www.cbai.be
Alexandre ANSAY – 02/289 71 61 – alexandre.ansay@cbai.be
Jonathan UNGER – 02/289 71 63 – jonathan.unger@cbai.be

Kabinet van de minister, Lid van het College bevoegd voor Cohésion sociale

Philippe STERCKX – 02/506 32 60 – psterckx@picque.irisnet.be

GELIEVE OP VOLGENDE WIJZE NAAR DEZE PUBLICATIE TE VERWIJZEN:

ULB-IGEAT, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn,
Gemeentelijke fiches voor de analyse van lokale statistieken
in het Brussels Gewest, Fiche 6: Gemeente Evere,
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, 2010.

GEMEENTELIJKE FICHES VOOR DE ANALYSE VAN LOKALE STATISTIEKEN IN HET BRUSSELS GEWEST:

Dit instrument voor de analyse van lokale statistieken
bestaat uit verschillende documenten

Gemeentelijke fiches

- 01 Fiche van Anderlecht
- 02 Fiche van Oudergem
- 03 Fiche van Sint-Agatha-Berchem
- 04 Fiche van Brussel-stad
- 05 Fiche van Etterbeek
- 06 Fiche van Evere
- 07 Fiche van Vorst
- 08 Fiche van Ganshoren
- 09 Fiche van Elsene
- 10 Fiche van Jette
- 11 Fiche van Koekelberg
- 12 Fiche van Sint-Jans-Molenbeek
- 13 Fiche van Sint-Gillis
- 14 Fiche van Sint-Joost-ten-Node
- 15 Fiche van Schaarbeek
- 16 Fiche van Ukkel
- 17 Fiche van Watermaal-Bosvoorde
- 18 Fiche van Sint-Lambrechts-Woluwe
- 19 Fiche van Sint-Pieters-Woluwe

Begeleidende documenten

Handleiding
Bronnen en referenties
Gewestelijke fiche

Deze gemeentelijke fiches worden in de twee talen verspreid via de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (www.observatbru.be).

De begeleidende documenten zijn in het Frans beschikbaar op de website van de COCOF (www.cocof.irisnet.be/site/fr/affsoc/cohesion/index-htm/).

Elk document mag worden gekopieerd, mits vermelding van de bron.